

Beschrijving van de strategische en operationele doelstellingen

SD1. DE VKC WIL IN DE EERSTE HELFT VAN DE BELEIDSPERIODE EEN DUURZAAM DATA-ECOSYSTEEM, INCLUSIEF INTERNATIONAAL BESCHIKBARE DATAHUB EN BEELDBANK, REALISEREN VOOR DE COLLECTIES VAN DE PARTNERMUSEA.

De Vlaamse Kunstcollectie is ervan overtuigd dat, om de duurzaamste en efficiëntste internationale zichtbaarheid van en kennis over de Vlaamse kunsthistorische collecties te realiseren, een gezamenlijke digitale profilering noodzakelijk blijft. Om die reden dient zowel het intern als het extern hergebruik van data en beelden zo efficiënt mogelijk te worden gefaciliteerd. Dit gebeurt het best met een geautomatiseerde en gezamenlijke datastructuur en beeldenbank.

Om die reden vroeg de VKC de vzw Packed eind 2011 om een doorlichting te maken van de VKC-datastructuur. Dit wil zeggen: Hieronder kan begrepen worden de wijze waarop de vaste partnermusea hun data verrijken en hoe deze data dan tussen de verschillende databanken van de partnermusea en de VKC worden uitgewisseld en (her)gebruikt. De doorlichting gebeurde onder meer via interviews van voormalige en huidige personeelsleden van de VKC en haar partnermusea, alsook van de huidige leveranciers van de VKC-databanken en –Content Management Systemen, met name Cit en Puresign. Het volledige rapport van de doorlichting werd begin 2013 gepubliceerd op de CEST-website en is terug te vinden via volgende link: http://www.projectcest.be/index.php/Doorlichting_techische_ouderbouw_VKC_online_catalogus Binnen dat onderzoek werden vier belangrijke functies geformuleerd voor de VKC, met name ‘virtuele collectie’, ‘uitstalraam’, ‘datahub’ en ‘kennisbank’, 4 verschillende facetten van het geheel van de technische onder- en bovenbouw van de VKC-datastructuur. Doelstelling 1 bouwt in zeer belangrijke mate verder op de aanbevelingen van dit Packed-onderzoek.

*OD1.1 De VKC organiseert voor 2016 een **efficiënt en duurzaam data-ecosysteem waarbinnen de collectiedata geautomatiseerd kunnen worden uitgewisseld** tussen de verschillende databanken van de VKC, en haar partnermusea. In de mate van het mogelijke en haalbare kan de uitwisseling ook worden opgezet voor data van de museumbibliotheken en –archieven, -kalenderitems, -nieuws, bruikleenverkeer, CRM, ...*

Een van de belangrijkste vaststellingen in de voornoemde Packed-doorlichting is dat de doorstroming van data tussen de verschillende VKC-databanken en de databanken van de partnermusea nauwelijks geautomatiseerd en geenszins efficiënt gebeurt.

Dit is ook niet te verwonderen. De VKC was in het Vlaamse culturele erfgoedveld een pionier op het vlak van digitalisering. Het interne technisch kader waarbinnen dat gebeurde is sindsdien nauwelijks gewijzigd en bijgevolg achterhaald. Deze remmende achterstand wil de VKC in de volgende beleidsperiode opnieuw omzetten in een spraakmakende voorsprong.

De VKC voorziet in het opzetten van een efficiënt en automatisch data-ecosysteem dat zorgt voor een vlotte en duurzame doorstroming van metadata naar een centrale datahub waartoe de interne partners een geautomatiseerde toegang hebben. De datahub kan later eventueel ook worden ingezet voor data van externe erfgoedorganisaties met relevante collecties.

De uitwisseling van de data en de beelden in het VKC-ecosysteem zal gebeuren op basis van webservices die toelaten dat beelden en data, die gebruikt worden in de verschillende toepassingen, op regelmatige tijdstippen worden gesynchroniseerd. Hierdoor blijven ze representatief voor de collectie-informatie die de musea beheren. Deze webservices worden ingezet op drie kritieke datastromen in het VKC-ecosysteem: de uitwisseling van data tussen collectiebeheerssystemen en het VKC-platform, de uitwisseling van data tussen het VKC-platform en de toepassingen én de uitwisseling van de beelden tussen de gecentraliseerde beeldbank en de toepassingen.

De technische onderbouw van dit ecosysteem moet garanderen dat:

- toepassingen over de meest actuele en rijke data beschikken;
- de data genormaliseerd worden ten bate van een laagdrempelige toegang tot de virtuele collectie;
- de data kunnen worden verrijkt met data uit externe bronnen;
- centrale online toegang geboden wordt tot de best beschikbare digitale beelden;
- digitale beelden makkelijk geïntegreerd worden in toepassingen.

In bijlage 4 vindt u een schema met het huidige VKC-data-ecosysteem en in bijlage 5 het gewenste VKC-data-ecosysteem.

Indicatoren:

- Het aantal interne en externe databanken geïntegreerd of verbonden met het VKC-datasyteem.
- Het aantal geautomatiseerde verbindingen.
- Centrale online toegang tot de best beschikbare digitale beelden.
- Het aantal toepassingen dat van het ecosyteem gebruikmaakt.

Financiële en personeelsmiddelen?

- Alle kosten voor SD1 worden gedeeld door VKC, CAHF en Lukas, de kosten hieronder vermeld houden met deze verdeling geen rekening.
- Dataconservator/ICT'er (gemiddeld 52.040,24 euro personeelskost op jaarbasis + gemiddeld 7.500 euro generieke werkmiddelen)
- 2014: 2 manmaanden, 8.000 euro
- 2015: 2 manmaanden, 6.000 euro
- 2016: 1 manmaand, 3.000 euro
- 2017: 1 manmaand, 1.000 euro
- 2018: 1 manmaand, 1.000 euro

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

*OD1.2 Voor eind 2016 moet een **duurzame VKC-datahub** ervoor zorgen dat zowel interne partners als externe actoren de data vlot kunnen hergebruiken in tal van huidige en toekomstige toepassingen, dat de data automatisch ter beschikking kunnen worden gesteld van onderzoekers, publiekswerkers en ontwikkelaars van online toepassingen.*

De datahub is een louter technische interface die toelaat om VKC-data zo open mogelijk en op een dynamische wijze in allerlei toepassingen te integreren.

De datahub representeert de actuele stand van zaken wat betreft de collectieregistratie en valoriseert het werk van registratoren en onderzoekers door de onmiddellijke toegang tot deze gegevens.

De datahub moet de referentie vormen voor actuele, volledige, correcte en betrouwbare informatie over de werken in de partnermusea en maakt deze beschikbaar voor hergebruik in allerlei onderzoeks-, publieks-, onderwijs-toepassingen.

De datahub moet een draaischijf zijn van wetenschappelijke en andere data die geïntegreerd worden in een waaier van online toepassingen en online catalogi. De databank die de gegevens uit de collectiebeheerssystemen integreert, moet voor andere systemen toegankelijk zijn via één of meerdere API's die data in verschillende uitwisselingsformaten en omvang aanbieden. De datahub moet toelaten dat data verrijkt kunnen worden met data uit externe bronnen.

De datahub maakt informatie over de werken onmiddellijk vindbaar op het web via tal van (gespecialiseerde) zoekmachines zoals Google, Europeana, ...

De datahub moet het mogelijk maken om gedifferentieerde toegang aan te bieden, van basisinformatie die als open data beschikbaar is tot licenties op de volledige collectiedata.

De datahub dient de data te documenteren, bijvoorbeeld door aan te geven uit welke bron ze afkomstig zijn, i.c. een van de partnermusea of een externe bron, of wanneer en door wie de data werden toegevoegd.

De datahub moet ervoor zorgen dat een centrale online toegang tot de best beschikbare beelden van de werken in de virtuele collectie wordt gerealiseerd.

Na de opstartfase kan de datahub eventueel ook worden opengesteld voor data van externe musea en erfgoedbewaarders met relevante kunstcollecties buiten de VKC en het CAHF.

Indicatoren:

- Een datahub, bereikbaar via de VKC-websites en de websites van de VKC-partners.
- Het aantal gepresenteerde datasets via de datahub.
- Het effectief gerealiseerde hergebruik (extern en intern).
- Het aantal online catalogi waarin onze data terug te vinden zijn.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

*OD 1.3 De VKC participeert voor 2016 in een **duurzame bewaring van alle beelden** gerelateerd aan de collectie binnen **een centrale beeldbank**. Elk beeld krijgt een overlegde en **unieke URI**.*

Uit het onderzoek van Packed kwam duidelijk naar voor dat de bewaring van digitale beelden verspreid en weinig duurzaam gebeurt. De raadplegingsbestanden die digitale beelden online beschikbaar maken zitten voor het ogenblik verspreid over verschillende locaties, gaande van lokale werkstations en netwerkllocaties, externe beeldservers en toepassingen, tot het KIK, Lukas en een aantal universitaire materiaaltechnische onderzoeksgroepen. Heel veel beelden worden nog steeds op draagbare media bewaard (bijvoorbeeld digitale materiaaltechnische foto's op CD-rom of DVD). Hierdoor is het hergebruik van digitale beelden een handmatige en tijdrovende taak en is er een

wildgroei aan kopieën in de systemen van de partnermusea en de VKC. De musea zijn actief op zoek naar een manier om deze wildgroei te beheren.

Daarnaast staat het centraal beheer van reproducties van kunstwerken in de Vlaamse collecties ook ingeschreven in de missie van Lukas. De beeldbank van Lukas voorziet echter evenmin in een beeldenserver die toelaat om raadplegings- en andere bestanden met een specifieke resolutie via het web dynamisch en automatisch te integreren in online toepassingen. Daarnaast voorziet ook het VIAA, het Vlaams Instituut voor de Archivering en de ontsluiting van het Audiovisueel erfgoed, de opstart van een Digitaal (Archief) Vlaanderen (DAV). Zo'n Digitaal Archief Vlaanderen kan een oplossing bieden voor de technische opslagcapaciteit, noodzakelijk voor zo'n centrale beeldbank.

De lange termijnbewaring en preservering van de moederbestanden, en de online beschikbaarstelling kunnen binnen een geïntegreerde oplossingsstrategie worden aangepakt. Momenteel wordt onderzocht in welke mate deze opdracht van de vzw Lukas, Art in Flanders kan worden versterkt. Mogelijk bieden ook specifieke trajecten van de provinciale en stedelijke overheden een oplossing. Voor de nodige opslagcapaciteit kijken we uit naar het opzet van VIAA.

Voor de duurzaamheid van het VKC-ecosysteem zijn volgende aspecten belangrijk:

De beelden dienen te worden genormaliseerd door dezelfde technische specificaties (bestandsformaat, afmetingen, syntaxis van de persistente URI's (Uniform Resource Identifier)) te overleggen en consequent te gaan gebruiken.

De beelden moeten op een dynamische en automatische wijze in de toepassingen kunnen geïntegreerd worden. Daarom moeten de URI's die toegang bieden tot de digitale beelden geïntegreerd worden in het collectiebeheersysteem en via het VKC-platform beschikbaar worden gemaakt voor toepassingen in het VKC-ecosysteem en daarbuiten.

Alle beelden die de musea via het VKC-ecosysteem ter beschikking willen stellen moeten duurzaam verzameld en bewaard worden op één centrale netwerklocatie.

De digitale bestanden dienen vanaf deze centrale netwerklocatie online beschikbaar te worden gemaakt via een webservice.

De online toegankelijkheid van digitale beelden in het VKC-ecosysteem dient te worden beheerd met behulp van een 'revolver service' waardoor de beeldbestanden in de beeldbank kunnen vervangen worden (bijvoorbeeld door betere bestanden van een hogere resolutie) of van naam veranderd, zonder dat de URI wijzigt. Dit is noodzakelijk zodat toepassingen die van het beeld gebruikmaken, steeds over een (het beste) beeld zouden beschikken.

Naast de beelden van de werken zelf, dient ook ander beschikbaar beeldmateriaal verder gedigitaliseerd en bewaard te worden (materiaaltechnische beelden, beelden van oude zaalopstellingen, beelden van hergebruik in affiches, beelden van kunstenaars, ...).

Na de opstartfase kan de centrale beeldbank eventueel ook worden opengesteld voor beelden van externe musea en erfgoedbewaarders met relevante kunstcollecties buiten de VKC en het CAHF.

Indicatoren:

- Centrale beeldbank
- Afsprakennota over de syntax voor een unieke URI
- Aantal beelden met unieke URI in centrale beeldbank
- Webservice en resolverservice voor het online ter beschikking stellen van beelden uit de centrale beeldbank

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke

willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

- VIAA, het Vlaams Instituut voor de Archivering en de ontsluiting van het Audiovisueel erfgoed

*OD 1.4 De VKC bewaakt de kwaliteit van de verzamelde data en beelden door het bewaken van de input van nieuwe data en beelden en het gebruik van de **internationaal aanvaarde standaarden**.*

De nieuwe data dienen zoveel mogelijk handmatig aan de basis van het VKC-ecosysteem gecreëerd en ingevoerd te worden, met name in de collectiebeheerssystemen van de partnermusea. Dit geldt voor de data uit collectieregistratie en –onderzoek, maar ook voor het maken van vertalingen, het toevoeren van gegevens uit externe bronnen zoals standaard terminologieën, ... Hierdoor vermijdt men ook dat data die in toepassingen zoals thematische websites gecreëerd worden, opgesloten blijven in het Content Management System van die toepassingen en niet hergebruikt kunnen worden door andere toepassingen, het VKC-platform of de collectiebeheerssystemen.

De normalisering van de data gebeurt volgens standaard beschrijvingsregels (internationaal bepaald en/of overlegd tussen de partnermusea) of standaarden. Standaarden vormen een geheel van afspraken over hoe een proces moet verlopen. Ze kunnen verschillende gedaantes aannemen: Afspraken over hoe je een kunstwerk beschrijft. Afspraken over hoe je data leesbaar maakt voor computersystemen. Afspraken over het bestandsformaat waarin je een digitaal beeld identificeert. In het VKC-ecosysteem dienen standaarden gebruikt te worden op drie verschillende niveaus, m.n. in de data-uitwisseling, bij de productie en de ter beschikkingstelling van digitale beelden, en in de verrijking van de data.

In het packed-onderzoek worden verschillende standaarden gesuggereerd:

Standaarden voor de Data-Uitwisseling:

- Voor het vastleggen van data in het VKC-platform zal een open, standaard uitwisselingsformaat worden gebruikt. Als standaard datastructuur wordt door packed aanbevolen gebruik te maken van de LIDO-standaard. LIDO is een XML-schema dat ontwikkeld werd door het ATHENA-project om rijke museale data toegankelijk te maken voor Europeana.
- De automatisering van de uitwisseling van de data in het VKC-ecoplatform zal gebeuren door het gebruik van webservices en open protocollen. Packed beveelt aan om de collectiebeheerssystemen, het VKC-platform en de verschillende toepassingen uit te rusten met webservices die één of meer van volgende open protocollen ondersteunt: Simple Object Acces Protocol (SOAP), REpresentational State Transfer (REST) en/of Open Archieve Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH).
- Voor de inhoudelijke gegevens die via het VKC-platform worden verspreid zullen standaard beschrijvingsregels worden gebruikt. De beschrijvingspraktijk binnen de drie partners gebeurt reeds volgens de gangbare standaarden (MovE invulboek en SPECTRUM). Om zo rijk mogelijke data in het VKC-platform beschikbaar te stellen beveelt Packed aan een uitgebreide mapping te maken van Adlib en TMS naar LIDO op basis van de volgende standaard beschrijvingsregels: SPECTRUM, CDWA (Categories for the Description of Works of Art) en het MovE-invulboek.

Standaarden voor digitale beelden:

- De beeldgroottes dienen onderling afgesproken: Er dienen minimum pixelgroottes te worden afgesproken om de kwalitatieve ondergrens van bijvoorbeeld raadplegingsbestanden te bepalen. Maximale beeldgroottes dienen te worden gesteld in functie van de presentatie in een bepaalde toepassing (bijvoorbeeld de inzoomfunctie op de clusterwebsites).

- De beeldverhouding dient onderling afgesproken: De meest courante beeldverhoudingen zijn 3:2 en 4:3. Er dient ook afgesproken hoe digitale beelden moeten worden bijgesneden voor gebruik.
- Er dienen afspraken gemaakt te worden over de kleurruimte. Kleurruimtes refereren aan de standaard codering die gebruikt wordt om de kleuren in digitale beelden te coderen: sGRB, Adobe RGB & Adobe Wide Gamut RGB en/of ECIRGB.
- De bitdieptes dienen afgesproken (het aantal binaire getallen nodig om een kleurwaarde te coderen). Bij digitalisering van beeldmateriaal worden de volgende bitdieptes voorgeschreven:
 - o Minimum 16 bit voor zwart/wit beelden
 - o Minimum 24 bit voor kleurafbeeldingen
 - o 48 bit voor hoogwaardige kleurafbeeldingen
- Bestandsformaat: cf. de CEST-richtlijnen: JPEG 2000 of JPEG
- Er dient te worden afgesproken welke syntaxis voor de URI's zal worden gebruikt. Packed beveelt Image API 1.0 (IIIF) aan. Hierin wordt op een uniforme manier bijkomende informatie gegeven over het digitale beeld, met name over het basisadres, het inventarisnummer, de kwaliteit, het aantal pixels, de rotatie van het beeld, al of niet in grijswaarden en het bestandsformaat.

Standaard terminologieën:

- In elk geval is het noodzakelijk om op een efficiëntere manier om te gaan met de data uit collectieregistratie en –onderzoek en de data uit standaard terminologieën. Hiervoor beveelt Packed aan om de mapping tussen beiden systematisch vast te leggen in de datastructuur van het VKC-platform zelf. Dit kan door:
 - o Een onderscheid te maken tussen de termen die de partnermusea online getoond willen zien en de termen waarmee het werk vindbaar wordt gemaakt (zichtbare termen vs. indextermen);
 - o Een onderscheid te maken tussen de termen die door het museum worden toegekend en de termen ontleend aan een standaard terminologie. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de standaard elementen en attributen die beschikbaar zijn in LIDO;
 - o De juiste standaard terminologieën consequent in te zetten:
 - Voor kunstenaarsnamen: in elk geval RKDartists&
 - Voor plaatsen: geonames en/of TGN (Thesaurus of Geographical Names)
 - Voor iconografie: ICONCLASS
 - Voor objectnamen, materialen, rollen, onderwerpen, periodes: AAT-NED

Meer informatie over de voornoemde standaarden vind je in het Packed onderzoek.

Collectiedata uit andere externe collecties horen logischerwijze niet thuis in het collectiebeheersysteem van de drie musea. Deze data worden toegevoegd in het VKC-platform waardoor ze voor verschillende toepassingen kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld de thematische websites).

Indicatoren:

- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor data-uitwisseling.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor digitale beelden.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor terminologieën.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke

willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

- VIAA

*OD 1.5 De VKC organiseert mogelijkheden voor **dataverrijking** op het vlak van gebruikersdata, multimediale content, ...*

Met dataverrijking worden alle manieren aangeduid waarbij externe bronnen worden gebruikt om de rijkdom en de vindbaarheid van de data uit collectieregistratie en –onderzoek te vergroten. Dataverrijking gebeurt door het toevoegen van vertalingen van data, van data uit standaard terminologieën, van geolocaties, van publieksbeschrijvingen, van gebruikersdata, van collectiedata uit andere musea,

Gebruikersdata zijn data over de collectie die gebruikers toevoegen via allerlei toepassingen. Deze User Generated Content (trefwoorden, reacties, persoonlijke selecties, ...) kan nuttig zijn om bijvoorbeeld de doorzoekbaarheid van de collectie te verbeteren of om gebruikt te worden in de publiekswerking. Daarom is het noodzakelijk dergelijke data te laten terugstromen naar het VKC-platform en, indien gewenst, naar de collectiebeheerssystemen.

Het kan zinvol zijn om ook andere vormen van multimediale content als data in de collectiebeheerssystemen en het VKC-platform toe te voegen. Hierbij kan gedacht worden aan links naar relevante multimediale content (vb. Cobra of andere), geotags, ... (zie ook 1.7).

Packed formuleerde vier aanbevelingen:

- Gegevens uit dataverrijking dienen zo laag mogelijk in de architectuur van het VKC-ecosysteem te worden toegevoegd. Vertalingen en data uit standaard terminologieën dienen bij voorkeur te worden toegevoegd in de collectiebeheerssystemen van de partners. Ze kunnen enkel aan het VKC-platform worden toegevoegd wanneer deze data ook kunnen terugstromen naar het lokale collectiebeheerssysteem. Collectiegegevens uit andere musea dienen altijd te worden geïntegreerd op het niveau van het VKC-platform. Enkel wanneer data kunnen terugstromen naar het VKC-platform, kunnen ze via toepassingen worden toegevoegd.
- Om data te normaliseren dienen standaard terminologieën te worden gebruikt (zie eerder).
- De herkomst van de data uit dataverrijking dient te worden geïdentificeerd door het documenteren van de administratieve gegevens via attributie en historiografie (zie 1.6).
- Het moet duidelijk zijn wie de afspraken over de dataverrijking coördineert, wie de input levert en wie de technische integratie doet.

Het VKC-platform maakt gebruik van een standaard datastructuur die de mogelijkheid biedt om rijke kunsthistorische data, meertalige data, data uit externe bronnen met vermelding van de herkomst, en gebruikersdata vast te leggen.

Indicatoren:

- Aantal tools voor dataverrijking, zowel interne als externe tools.
- Aantal registratievelden beschikbaar voor gebruikersdata en andere niet-traditioneel kunsthistorische data binnen het VKC-platform.
- Afsprakennota over de voorwaarden voor dataverrijking.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke

willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

- VIAA

OD 1.6 De VKC realiseert een overlegde *historiografie en attributie van de data*.

Zie ook 1.5

De standaard datastructuur die door het VKC-platform zal gebruikt worden, moet ook voorzien in uitgebreide mogelijkheden voor het documenteren van dataverrijking (vertalingen van data, standaard terminologie uit externe wetenschappelijke bronnen, gebruikersdata, ...) met verwijzing naar de herkomst van die informatie. Om de herkomst van informatie uit dataverrijking in het VKC-ecosysteem systematisch vast te leggen, wordt door Packed volgende werkwijze voorgesteld:

- Voor elke waarde moet worden aangegeven of ze zal worden getoond als zoekresultaat of zal worden gebruikt als zoekterm.
- Voor elk metadata-element dat genormaliseerd wordt, dient vastgelegd uit welke bron het afkomstig is, door de naam van de bron op te nemen in de metadata.
- Voor termen die aan een standaard terminologie ontleend worden, dient telkens het indentificatienummer van de ontleende term te worden vastgelegd.
- Ten behoeve van de meertaligheid van de data is het noodzakelijk steeds een code mee te geven voor de taal waarin de informatie is vastgelegd. Hiervoor kunnen de standaard codes uit de ISO639-norm worden vastgelegd.
- Voor data uit andere collecties dient steeds de naam van het museum dat de data heeft aangeleverd te worden vastgelegd.
- Voor de data die door gebruikers werd aangeleverd, dient steeds de datum vastgelegd waarop de data werd gecreëerd en de naam van de toepassing waarin dit gebeurde.

Indicator

- Afsprakennota over de historiografie en attributie van de data.
- Een datastructuur die ook de historiografie en attributie van de data weergeeft.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.

OD 1.7 De VKC wil zelf multimediale content genereren, eventueel via de toetreding tot *ARTtube*.

Deze doelstelling refereert in belangrijke mate naar de mogelijkheid om ook links naar multimediale content (in eerste instantie filmpjes) aan te bieden en dergelijke content ook zelf te genereren. De VKC zal in dit verband de toetreding tot ARTtube onderzoeken.

De VKC is er immers van overtuigd dat de multimediale wereld en de aansluiting bij het mediagebruik van steeds meer mensen (en vooral jongeren) veronderstelt dat bewegende beelden met klank dienen te worden ingezet.

Ook voor deze multimediale content dienen standaarden te worden afgesproken. Hiertoe wordt rekening gehouden met de binnen CEST vooropgestelde standaarden.

Indicator

- Een afsprakennota over de te gebruiken standaarden bij de aanmaak van multimediale content.

- Het aantal zelf gegenereerde multimediale fragmenten.

Met welke partners?

- De partnermusea, ARTtube en externe leveranciers.
- VIAA

*OD 1.8 De VKC hanteert **voor het hergebruik** van data, beelden en multimediale content **een overlegd en gelaagd licentiesysteem** in overeenstemming met de mogelijkheden binnen creative commons en conform de geldende auteurswetgeving. **Attributie van de erfgoedbewaarder is altijd verplicht.***

De VKC bepaalt, in samenspraak met de partnermusea, CAHF en Lukas, de voorwaarden waaronder de data en de beelden in het VKC-ecosysteem voor hergebruik ter beschikking worden gesteld. Deze voorwaarden moeten een gelaagde toegang tot de data en de beelden in het VKC-platform creëren. Hierbij kan een beperkt deel van de data permanent als open data beschikbaar worden gesteld.

Hetzelfde kan gelden voor een aantal beelden die dan in een vooraf bepaalde resolutie (oninteressant voor commercieel hergebruik) permanent voor hergebruik beschikbaar zijn (bijvoorbeeld die beelden van werken die nu reeds tot het publiek domein behoren). De uitgebreide en/of verrijkte data en de beelden met een hogere resolutie en/of vallend onder het auteursrecht worden enkel beschikbaar gesteld onder een licentie.

De VKC zal zoveel mogelijk de vigerende principes en symbolen van licentiesystemen als creative commons en overheidskaders als de Europese richtlijn Hergebruik Overheidsinformatie gebruiken.

Indicatoren:

- Een met alle partners overlegd licentiemodel.
- Het gebruik van creative commons op de VKC-websites.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Mogelijks is ook extern juridisch advies aangewezen. Hiervoor kunnen de juridische diensten van het KMSKA, van Brugge en/of Gent, van SA&S of private advocatenbureaus worden ingeschakeld.

*OD 1.9 De VKC betreft de verschillende deskundige collega's van de partnermusea bij dit alles via **collegagroepen.***

Een gezamenlijk VKC-ecosysteem voor data, beelden en multimediale content, kan maar worden gerealiseerd door middel van intens overleg en vastlegging van de besluiten in bindende afspraken. Om de praktische realisatie en het beheer van een efficiënt data-ecosysteem op de rails te krijgen en te houden, zullen op regelmatige tijdstippen opnieuw collegagroepen worden samengeroepen met databeheerders, andere deskundige medewerkers van de partnermusea en andere partners, externe experts en leveranciers. Deze collegagroepen kunnen verder bouwen op eerdere afspraken binnen de VKC.

Deze collegagroepen hebben de volgende taken:

- Consensus vinden over de standaard beschrijvingsregels en procedures voor collectieregistratie die in de drie musea worden gebruikt.
- Consensus vinden over wie de dataverrijking binnen het data-ecosysteem doet. (Wie coördineert? Wie levert de input? Wie doet de technische integratie? Hoe dient te worden vertaald? Welke standaarden en standaard terminologieën moeten worden gebruikt? Welke

gebruikersdata zullen worden geïntegreerd? Welke applicaties zullen we hiertoe ontwikkelen? Hoe zullen data uit andere collecties worden geïntegreerd? ...)

- Consensus vinden over de uitwisselbaarheid van de data. (Welke data moeten in het VKC-platform worden geïntegreerd? Welke verrijkte data kunnen terugvloeien naar de collectiebeheerssystemen in de musea? Wat moet het dataprofiel zijn, welke zijn de te hanteren uitwisselingsstandaarden? Hoe worden de data in LIDO vastgelegd? Hoe moet de mapping van de collectiebeheerssystemen naar het VKC-platform gebeuren? Hoe moeten de data uit het VKC-platform technisch ter beschikking worden gesteld van toepassingen? Welke licentiemodellen moeten worden gebruikt? ...)
- Consensus vinden over de uitwisselbaarheid van beelden en multimediale content. (Gelijkaardige vragen, maar dan toegespitst op het beeldbeheer.)
- Consensus vinden over een gezamenlijk en gelaagd licentiemodel voor het hergebruik van data, beelden en multimediale content.

Indicatoren

- Afsprakennota over de aan te wenden standaard beschrijvingsregels en standaard terminologieën voor de collectieregistratie en de dataverrijking.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor digitale beelden en multimediale content.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor data- en beelduitwisseling en het aan te wenden licentiemodel.
- Een gemeenschappelijk catalogiseringshandboek dat de standaarden integreert in de dagdagelijkse registratieworkflow.

Met welke partners?

- Medewerkers van de partnermusea
- Externe deskundigen wanneer relevant

SD2. De VKC wil verschillende internationale virtuele vensters op de Vlaamse kunsthistorische collecties aanbieden.

Een van de functies die in het Packed-onderzoek werden vooropgesteld is deze van uitstalraam of venster. Dergelijke vensters zijn belangrijke instrumenten om de VKC-collecties in het buitenland te promoten en de collecties voor een zo breed mogelijk publiek te ontsluiten.

De vensters moeten mogelijkheden bieden om de afzonderlijke collecties en specifieke delen in hun organisch gegroeide samenhang te presenteren, eventueel in confrontatie met relevante externe collecties of collectiedelen. Via de vensters moet ook de mogelijkheid geboden worden om d.m.v. wisselende presentaties in te spelen op de actualiteit. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan tijdelijke tentoonstellingen, jubilea/verjaardagen van kunstenaars, kunstwerken of kunstenaars actueel in de media, ...

De VKC behartigt deze functie reeds in belangrijke mate. Daarvan zijn de meertalige VKC-koepelwebsite, de thematische clusterwebsites (James Ensor, Vlaamse primitieven, George Minne, en straks ook Barok in de Zuidelijke Nederlanden) en de aanwezigheid op Europeana, Facebook en Twitter de belangrijkste getuigen. De Vlaamsekunstcollectie wil hier verder op inzetten. Een verbeterd VKC-ecosysteem (zie SD1) moet de inzet op dergelijke vensters ook efficiënter maken.

*OD 2.1 De VKC realiseert in 2016-2017 een **nieuwe eigentijdse koepelwebsite** ter vervanging van haar huidige koepelwebsite.*

De VKC koepelwebsite is de meest laagdrempelige internationale toegangspoort tot de collecties van de VKC-partnermusea, het nieuws en de activiteitenkalender uit deze musea.

De koepelwebsite van de VKC dateert van 2006. Het Content Management Systeem (CMS) voldoet niet meer aan de huidige vereisten. Er is geen automatische doorstroming van data en beelden uit de verschillende collectiebeheerssystemen en beeldbanken, laat staan van andere relevante data zoals nieuwsberichten, kalenderrubrieken, ... Het CMS laat ook niet toe om vlot nieuwe rubrieken toe te voegen of bestaande rubrieken uit te breiden. Bij dergelijke wijziging is steeds de tussenkomst van de leverancier vereist. De nieuwe eigentijdse website die de VKC voorziet moet hieraan verhelpen. Het CMS moet voortbouwen op een open formaat (bijvoorbeeld Drupal) en vlot te hanteren zijn.

De VKC-koepelwebsite moet de eerste meertalige toegang worden voor kunsthistorische informatie over de VKC-collecties. Daarom moet er, naast de noodzakelijke aandacht voor de VKC-kunstcollecties, ook ruimte zijn voor de museumarchieven en -bibliotheken van de partnermusea, en voor de data die daar worden gegenereerd. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan een referentiebibliografie voor de kunsthistorische thema's die belangrijk zijn voor de VKC.

Via de ontsluiting van materiaaltechnische foto's en andere informatie kan ook de werking van de cellen behoud en beheer intenser worden belicht. Maar allerbelangrijkst is dat de koepelwebsite en de toepassingen over de meest actuele en volledige data beschikken, alsook de centrale online toegang tot de best beschikbare beelden verzorgen (via URI's, zie eerder).

Ook de dienstbaarheid van de website ten behoeve van de (her)gebruikers en de publiekswerking van de partnermusea moet voorop staan.

Zo moet de in SD1 toegelichte datahub via de nieuwe website toegankelijk zijn voor hergebruikers. Er dient onderzocht welke API's de functionaliteit van de website kunnen verbeteren in functie van het verhogen van de interactiviteit en het verzamelen van gebruikersdata. Deze gebruikersdata dienen automatisch via de koepelwebsite terug te vloeien naar het VKC-dataplatform.

Er dient te worden onderzocht hoe het linken van beeldherkenningsapplicaties aan de website de museumcollecties in situ (bijvoorbeeld via het gebruik van smartphones en tablets) toegankelijker kan maken. Tentoonstellingen in de partnernumera moeten via de website een virtuele pendant kunnen krijgen.

De website moet vlot toegankelijk zijn voor tal van actuele dragers (niet alleen laptops en computers, maar ook allerlei tablets en smartphones).

Indicatoren:

- nieuwe VKC-koepelwebsite met een open CMS-formaat
- datahub op deze website
- actualiteit en diversiteit van de ter beschikking gestelde data, beelden en informatie op de website
- api's op de website die gebruikersdata genereren en deze gebruikersdata laten terugvloeien naar het VKC-dataplatform
- de beschikbaarheid voor diverse dragers
- de beschikbaarheid van beeldherkenningsapplicaties

Met welke partners?

- de VKC partnernumera
- Lukas, Art in Flanders
- Externe vertaaldiensten, copywriters, ICT-bedrijven

*OD 2.2 De VKC voorziet in de beleidsperiode maximaal 4 nieuwe **thematische websites** gewijd aan een specifiek kunsthistorisch thema, a rato van ongeveer 1 nieuwe website per jaar.*

De Vlaamse Kunstcollectie startte in 2010 met meertalige (Nederlands en Engels) thematische websites. Deze websites belichten op een zeer uitgebreide wijze een specifiek oeuvre, gerelateerd aan een bepaalde kunsthistorische periode of aan een bepaalde kunstenaar of kunstenaarsgroep. Op korte termijn ontptopten de thematische VKC-websites zich als echte virtuele en internationale presentatie- en kennisplekken met een groot internationaal bereik. Het samenbrengen van verschillende relevante collecties van erfgoedbewaarders van verschillende aard (musea en archieven) oogst op de verschillende relevante netwerken interesse en bewondering.

Op dit ogenblik werden thematische websites klaargestoomd rond James Ensor, de Vlaamse primitieven en George Minne. In de loop van 2013 wordt een website rond barok in de Zuidelijke Nederlanden afgerond. Ook een website rond Pieter Bruegel de Oude is in voorbereiding. Voor de nieuwe beleidsperiode wordt een website over het modernisme in het vooruitzicht gesteld (samen met CAHF).

De websites werken op basis van het open database systeem Collective Acces en het open Content Management Systeem Drupal. Nadeel van de huidige thematische websites is dat er thans geen automatische koppeling aan de Collection Connection databank van de Vlaamse Kunstcollectie is. De data op de websites raken hierdoor dus mogelijk vlug verouderd, bovendien vloeit de verrijkte data niet terug naar de collectiebeheerssystemen. De in SD 1 vernoemde datahub en beeldenbank moeten hieraan verhelpen.

In de periode 2014-2018 wil de Vlaamse Kunstcollectie een viertal nieuwe thematische websites opzetten. Naast de eerder traditionele oeuvre-gebonden invalshoek (zie huidige thematische

websites) kunnen ook nieuwe invalshoeken worden verkend (bijv. de afbeelding van textiel door de eeuwen heen, ...).

Door een automatische koppeling aan de in SD 1 vermelde datahub moeten de problemen betreffende de actualiteit van de data op de thematische websites worden verholpen. Dat zal tot de nodige efficiëntiewinsten leiden. Omdat de VKC in 2016 wil inzetten op een vernieuwde koepelwebsite zal er dat jaar geen thematische website worden opgeleverd.

Er wordt onderzocht of het financieel haalbaar is om de websites ook aan te passen voor portable dragers (tablets en smartphones).

Het uniforme Content Management Systeem en de achterliggende Collective Access Databank kunnen mogelijks ook dienen voor de virtuele pendants van tentoonstellingen in of van de partnermusea. De tentoonstelling Het Gulden Cabinet en zijn virtuele pendant www.hetgulden kabinet.be is een voorbeeld van hoe dit zou kunnen worden opgezet.

Indicatoren:

- De automatische koppeling van de nieuwe thematische website aan de datahub.
- Het aantal thematische websites dat wordt gerealiseerd.
- Het aantal binnen- en buitenlandse bezoekers dat jaarlijks op deze websites wordt gegenereerd.

Met welke partners?

- De VKC-partnermusea
- Alle externe erfgoedbewaarders met relevante collecties voor de thema's die worden bespeeld (kerkfabrieken, lokaal, provinciaal of landelijk erkende musea, archiefbank Vlaanderen, AMVC-Letterenhuis Antwerpen, ...)
- Lukas, art in Flanders en CAHF
- Externe vertaaldiensten, copywriters en ICT-bedrijven.

*OD 2.3. De content van de **bestaande thematische websites** wordt verdiept. De technische onderbouw van deze websites wordt verbeterd.*

Zoals bij OD 2.2 werd aangegeven, kan de technische onderbouw van de huidige thematische websites beter. Vooral een automatische koppeling aan de in SD 1 vermelde datahub en beeldenbank is absoluut noodzakelijk. Al was het maar om de efficiëntie van de toevoeging nieuwe collectiestukken te vergemakkelijken, de actualiteit van de data te garanderen en het terugstromen van verrijkte content naar de collectiebeheerssystemen mogelijk te maken.

Het herhaald bezoek van een website kan worden aangemoedigd via regelmatige toevoeging van nieuwe content. Dat wordt bij de thematische websites permanent nagestreefd: Er is een nieuws- en kalenderrubriek, af en toe worden heuse kunsthistorische webpublicaties opgenomen, nieuwe collectiestukken worden toegevoegd, ... We willen dat ook in de nieuwe beleidsperiode continueren.

Gebruikers van de websites worden via RSS-feeds en tussenkomsten op de sociale media Twitter en Facebook verwittigd van nieuwe content op de websites. Wanneer er zich in de beleidsperiode andere relevante sociale media aandienen, dan kan overwogen worden ook daar op in te zetten.

In de mate van het mogelijke of haalbare, breiden we de collectiepresentaties uit met de collecties van buitenlandse musea of erfgoedinstellingen en andersoortige culturele erfgoedinstellingen zoals bewaarbibliotheken, archieven en universitaire onderzoekscentra.

Indicatoren:

- Aantal opgeladen nieuwsrubrieken en webpublicaties.
- Aantal RSS-feeds, facebook- en twitterberichten.
- Aantal externe relevante externe collecties, meegenomen in de thematische websites.

Met welke partners?

- De VKC-partnermusea
- Alle externe erfgoedbewaarders met relevante collecties voor de thema's die worden bespeeld (kerkfabrieken, lokaal of provinciaal erkende musea, musea buiten Vlaanderen, archiefbank Vlaanderen, AMVC-Letterenhuis Antwerpen, ...)
- Lukas, art in Flanders
- Externe vertaaldiensten, copywriters en ICT-bedrijven.

*OD 2.4 Er wordt onderzocht of **samenwerking met Cultuurnet Vlaanderen** mogelijk is, o.m. in functie van de toeleiding naar de verschillende VKC-websites.*

Cultuurnet Vlaanderen verzorgt een aantal belangrijke toeleidingsinitiatieven in de culturele sector. De cultuuragenda UitinVlaanderen en Vlieg zijn daar uitstekende voorbeelden van. Daarnaast wordt Cultuurnet Vlaanderen als belangrijke speler erkend en geapprecieerd door de omroepen in Vlaanderen. In de komende beleidsperiode wil de VKC met Cultuurnet overleg welke samenwerkingen er mogelijk zijn om elkaars (virtuele) initiatieven nog te versterken.

Indicatoren:

- Verslagen van vergaderingen.
- Concrete samenwerkingsinitiatieven.

Met welke partners?

- Cultuurnet Vlaanderen
- Lukas, Art in Flanders

*OD 2.5 De VKC is **aggregator voor externe portalen** zoals Europeana, Wikimedia, ... VKC weegt samen met Lukas de toetreding tot eventuele andere portalen af.*

De in SD1 vernoemde datahub en beeldbank moeten niet alleen dienen voor een automatische doorstroming naar van actuele data en beelden naar de interne VKC-portalen. Ze moeten er ook voor zorgen dat de data en beelden op portalen van derde actoren raadpleegbaar en actueel zijn.

De VKC was één van de eerste Vlaamse erfgoedactoren die aanwezig was op Europeana. We willen dat zo houden, op voorwaarde dat de Europeana Foundation geen onoverkomelijke juridische voorwaarden blijft stellen en blijft acteren als portaal voor gedigitaliseerd erfgoed uit Europa. Wanneer de Europeana Foundation zou overwegen om uitsluitend in te zetten op haar functie van datahub ten behoeve van de culturele industrieën, dan zullen wij onze betrokkenheid bij Europeana heroverwegen. We zijn er immers vast van overtuigd dat we beter onze zakelijke en andere belangen kunnen bewaken dan the Europeana Foundation.

Na de realisatie van de VKC-datahub en centrale beeldbank wordt ook aansluiting gezocht met Wikimedia (de open beeldbank gelinkt aan Wikipedia) en eventueel andere portalen zoals Google Art, Google Indoor Maps, Klasement, online platform educatie, ... Bij het afwegen van de aansluiting bij dergelijke (publiek-)private portalen worden naast het vooropgestelde bereik ook de zakelijke (mogelijk hergebruik voor commerciële doeleinden) en juridische (morele rechten, auteursrechten)

consequenties op middellange en lange termijn in overweging genomen. Attributie van de VKC en de collectiebeherende instelling is wat ons betreft een noodzakelijke voorwaarde om data en/of beelden ter beschikking te stellen (zie ook OD 1.8).

Indicatoren:

- Het aantal externe portalen waarop de VKC-data en –beelden terug te vinden zijn.
- De actualiteit van de VKC-data en –beelden op deze portalen.

Met welke partners?

- CAHF, Lukas, Art in Flanders
- Private ICT-bedrijven
- Tal van externe portalen zoals Europeana, Google Art, Wikimedia, Klassement, ...

OD 2.6 VKC participeert actief aan de Europeana beslissing- en overlegstructuren.

De introductie, eind 2011, van de Data Exchange Agreement door de Europeana Foundation is bij de VKC en tal van museale partners binnen en buiten Vlaanderen niet in goede aarde gevallen. De Europeana Foundation gaf hiermee op geen enkele wijze blijk van bezorgdheid om de noden en belangen van haar content providers en aggregatoren. Dat alle toegeleverde data ook open en gratis ter beschikking werden gesteld voor commercieel hergebruik leidde ertoe dat de VKC, net als vele museale contentleveranciers heel wat datavelden terugtrok.

Sindsdien nam de VKC het voortouw in een aantal constructief-kritische initiatieven ten aanzien van de Europeana Foundation. Dit werd in het Vlaamse cultureel erfgoedveld danig geapprecieerd. De VKC wil actief blijven participeren aan de beslissing- en overlegstructuren van de Europeana Foundation teneinde de belangen van haar partnermusea, en bij extensie de belangen van alle musea in Vlaanderen en Europa te blijven bewaken.

De standpunten die de VKC ten aanzien van de Europeana Foundation inneemt zullen zo vaak als mogelijk worden overlegd binnen het Europeana Vlaanderen Overlegplatform, het Samenwerkingsverband Auteursrechten en Samenleving (SA&S), de Gebruikersgroep Cultureel Erfgoed en Auteursrecht, de IVA Kunsten en Erfgoed en andere overheidsactoren.

Indicatoren:

- Het aantal aanwezigheden op de overlegmomenten van de Europeana Foundation.
- De aanwezigheid op de virtuele overlegplatformen van de Europeana Foundation.
- De deelname van de vergaderingen van het Europeana Vlaanderen Overlegplatform en andere overleggroepen.

Met welke partners?

- De Europeana Foundation, het Europeana Vlaanderen Overlegplatform, het Samenwerkingsverband Auteursrechten en Samenleving (SA&S) en de Gebruikersgroep Cultureel Erfgoed en Auteursrecht, de IVA Kunsten en Erfgoed en andere overheidsactoren.

OD 2.7 De VKC investeert, in overleg met de VKC-partnermusea, verder in haar aanwezigheid op twitter/facebook/wikimedia/pinterest en eventueel ook andere relevante web 2.0 sociale mediavormen.

De web 2.0 sociale mediavormen zijn eigentijdse netwerkkanalen die de relevantie van de VKC-initiatieven op internationaal niveau versterken en de toegang tot de VKC-initiatieven voor een breed publiek vergemakkelijken. Op dit ogenblik is de VKC in het Engels actief op Facebook en Twitter. We

willen deze inspanning continueren en eventueel verbreden naar Wikimedia, Pinterest en eventueel andere mediavormen.

Alle VKC-partnermusea zijn ondertussen ook actief op een aantal van deze web 2.0-platformen. Overleg dringt zich op zodat de efficiëntie van de gezamenlijke inzet kan worden geoptimaliseerd.

Indicatoren:

- Het aantal posts op de sociale mediaplatformen.
- Het aantal volgers.
- Een afsprakennota betreffende het gebruik van sociale media.

Met welke partners?

- De VKC-partnermusea.

OD 2.8 In alle voornoemde applicaties ligt de nadruk eerder op de kwaliteit van de aangeboden informatie dan op de kwantiteit.

Heel wat virtuele erfgoedportalen streven nog steeds de volledigheid, of in elk geval een zo kwantitatief mogelijke presentatie van het aanwezige erfgoed op het internet na. Dit gebeurt via het beschikbaar stellen van data en beelden van zoveel mogelijk werken. Het Europeana-portaal is hier een voorbeeld van. Ook de VKC bezondigde zich hieraan. De VKC is er niettemin van overtuigd dat niet de kwantiteit, maar wel de kwaliteit van de getoonde en voor hergebruik ter beschikking gestelde data en beelden van belang is. In een internationaal perspectief zijn enkel kwaliteitsvolle data en beelden interessant en voor hergebruik zinvol. Immers, het wereldwijde web heeft ervoor gezorgd dat de basisinformatie en de basisbeelden bijna altijd kunnen teruggevonden worden, op tal van sites en in tal van publieke databanken. Echt kwaliteitsvolle informatie, data en beelden blijven op het internet schaars.

De VKC wil daarom blijven investeren in de kwaliteit van de data, beelden en teksten die het via zijn kanalen voor het publiek ter beschikking stelt. Onder meer de centrale datahub en beeldbank, de attributie en de historiografie van de data, alsook een URI voor de beelden (zie ook OD 1.2, 1.3 en 1.4) kunnen hiertoe bijdragen. De VKC heeft een deeltijds copywriter in dienst met een master kunstgeschiedenis. Voor de vertalingen naar het Engels blijft de VKC beroep doen op een native English speaker.

Indicatoren:

- Het aantal datavelden dat wordt ontsloten.
- Historiografie en attributie van de data.
- URI voor de beelden.
- Inzet van copywriters en native English speakers.

Met welke partners?

- Copywriters en native English speakers.
- De registratiediensten van de partnermusea.

OD 2.9 De VKC biedt op haar websites mogelijkheden tot het verzamelen van gebruikersdata via crowdsourcing en social tagging aan.

Een van de geïnterviewden in functie van dit beleidplan sprak over de desacralisering van de conservator. Hiermee wordt bedoeld dat de inbreng en de al of niet subjectieve oordelen van een zo breed mogelijk publiek even belangrijk zijn als de zogenaamd objectieve inschattingen van de

conservatoren. Een andere geïnterviewde sprak dan weer over de noodzaak aan een vernieuwd draagvlak voor culturele erfgoedorganisaties bij een breed publiek. Beiden zagen heil in onder meer de mogelijkheden voor crowdsourcing of social tagging, het verzamelen van gebruikersdata via online applicaties. Het zijn volgens hen mogelijkheden om het publiek intenser te betrekken bij de collecties en ze zelf toe te laten de registratie van de collectie te verrijken. In het buitenland wordt reeds op succesvolle wijze gewerkt met dergelijke vorm van dataverrijking. Het mooiste voorbeeld is ontegensprekelijk 'Your Paintings' een initiatief van de BBC en de Public Catalogue Foundation waarbij elementen uit bijna 30.000 schilderijen met meer dan drie miljoen tags werden benoemd. Bedoeling is dat uiteindelijk alle 210.000 schilderijen uit de Britse publieke collecties door de bezoekers worden getagd. Dichter bij huis kan het project 'Supertagger' van het Huis van Alijn worden genoemd.

Ook de VKC wil onderzoeken in welke mate het publiek via crowdsourcing en social tagging kan worden betrokken bij het inventariseren van haar collectie.

De VKC wil op zoek gaan naar samenwerking met publieke, semipublieke en private partners om de dit alles mogelijk te maken.

Indicatoren:

- Het aantal VKC-websites waarop crowdsourcing en social tagging wordt mogelijk gemaakt.
- Het aantal via crowdsourcing en social tagging met gebruikerstags verrijkte beelden en dataregistratie.
- Het aantal bereikte taggers.

Met welke partners?

- Externe ICT-bedrijven
- Het brede publiek
- Publieke, semipublieke en private partners

OD 2.10 De VKC verspreidt jaarlijks 2 digitale nieuwsbrieven waarin bovenvermelde materie wordt toegelicht.

Regelmatig wordt de VKC bevestigd door het geïnteresseerde publiek en andere erfgoedbewaarders over de inventariserings-, digitaliserings- en hergebruikinitiatieven. Daar werd tot op heden ad hoc op gereageerd. De VKC zal in de nieuwe beleidsperiode jaarlijks 2 digitale nieuwsbrieven verspreiden waarin haar initiatieven worden toegelicht.

De VKC zal hiertoe, samen met haar partnermusea, een halfjaarlijkse redactieraad organiseren.

Indicatoren:

- Aantal verstuurdde nieuwsbrieven.

Met welke partners?

- Interne partnermusea

OD 2.11 De VKC richt hiertoe een transversale collegagroep op.

De problematieken van de verschillende vensters van de VKC en de portalen waaraan de VKC participeert zullen in overleg met de partnermusea worden besproken in een collegagroep.

Indicatoren:

- Verslagen van de collegagroepen

Met welke partners?

- Interne partnermusea

SD 3 De VKC wil een virtueel toegankelijk en internationaal kunsthistorisch documentatiecentrum voor de collecties van de partnermusea, en bij extensie andere erfgoedbewaarders in Vlaanderen, zijn.

We zeiden het reeds: Met de meertalige museale websites, de meertalige koepelwebsite en de meertalige thematische websites profileerden de VKC en de partnermusea zich als virtueel toegankelijk en internationaal kunsthistorisch documentatiecentrum voor de collecties van de partnermusea en, via de thematische websites, ook voor andere erfgoedbewaarders in Vlaanderen. Op een relatief goedkope wijze verspreiden we de kennis over onze collecties internationaal en dragen we bij tot de bekendheid van onze instellingen, kunstenaars, curatoren en conservatoren. We denken dat het belangrijk is dat de VKC dergelijke documentatie en informatie blijft aanbieden en opbouwen. De VKC doet dat overigens niet alleen op een virtuele wijze. Binnen de zogenaamde thematische clusterwerking werd reeds een bescheiden reeks lezingen opgezet, aanvullend op de lezingenreeksen die de partnermusea organiseren. De partnermusea zelf bouwen steeds intenser kunsthistorische onderzoeks- en documentatiecentra op waarmee ze zich ook opnieuw in het internationale kunstwetenschappelijke veld willen profileren. De VKC is hiervoor een evident vehikel. En er leeft reeds lange tijd de idee bij tal van actoren actief rond kunsthistorische collecties om een jaarlijkse summerschool te kunnen organiseren.

OD 3.1 De VKC organiseert het overleg en de afspraken over de te gebruiken standaarden, thesauri en procedures voor de collectieregistratie, in eerste instantie tussen de vaste museumpartners.

Omdat onze informatie, data en beelden maximaal hergebruikbaar en correct zouden zijn, dienen we stevig in te zetten op het gebruik van internationaal aanvaarde standaarden, thesauri en procedures voor collectieregistratie.

Deze doelstelling loopt in belangrijke mate gelijk met OD 1.4

Indicatoren:

- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor data-uitwisseling.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor digitale beelden.
- Afsprakennota over de aan te wenden standaarden voor terminologieën.

Met welke partners?

- Gelijkaardige plannen leven bij CAHF en Lukas. Het is voor de hand liggend dat deze doelstelling zoveel mogelijk samen met hen wordt behartigd. In de mate van het mogelijke willen we Packed vzw blijven inschakelen voor externe begeleiding. Voor de concrete realisatie zullen we gedeeltelijk ook een beroep moeten doen op externe leveranciers.
- VIAA

OD 3.2 De VKC organiseert het overleg en de afspraken voor data- en/of contentverrijking, onder meer op het vlak van geografie, storytelling, kunsthistorische tijdslijnen, ervaringen en interactiviteit, crowdsourcing en social tagging, ...

Deze doelstelling kan in belangrijke mate teruggebracht worden tot het gebruik van internationaal aanvaarde standaarden, thesauri en procedures voor collectieverrijking. Deze doelstelling overlapt bijgevolg met OD 1.4, OD 1.5, OD 1.6, OD 1.7, OD 1.9, OD 2.9, OD 3.1

Indicatoren:

- Het aantal VKC-websites waarop crowdsourcing en social tagging wordt mogelijk gemaakt.
- Het aantal via crowdsourcing en social tagging met gebruikerstags verrijkte beelden en dataregistratie.
- Het aantal bereikte taggers.

Met welke partners?

- Externe ICT-bedrijven
- Het brede publiek
- Publieke, semipublieke en private partners

*OD 3.3 De VKC bereidt zich, in overleg met de partnermusea, voor om te kunnen participeren aan het zogenaamde **semantische web**. Hiertoe dienen voor 2018 **linked data** betreffende van de verschillende vaste partnermusea te worden voorbereid.*

Het semantische web, of WEB 3.0 is de toekomstvisie waarbij zogenaamde Linked Data nieuwe kennisinzichten en relaties bieden. Met de term *Linked Data* wordt het volgende bedoeld: Het is de bedoeling dat via slimme web-applicaties data, die voorheen niet aan elkaar werden gekoppeld, met elkaar worden gerelateerd. Linked Data incarneert dus de best practices om data, informatie en kennis te verspreiden, te delen en met elkaar te verbinden. Als we met de VKC linked data kunnen organiseren, dan brengen we onze data in relatie met de data uit andere databanken, waar ook ter wereld en worden onze collecties bijgevolg zichtbaarder dan ooit.

Met het oog op de beschikbaarstelling van de VKC-data als linked data dient de huidige XML-databank uitgebreid te worden met een graph databank. Zo'n graph databank modeleert de VKC-data volgens de specificaties van het Resource Description Framework (RDF). RDF is een groep standaarden van het WorldWideWeb Consortium (W3C) die beschrijven hoe men kennis weergeeft door middel van een subject-predicaat-object structuur, door RDF aangeduid als een 'triple'. Triples vormen de basis van het semantisch web of WEB 3.0. Met behulp van RDF wordt de kennis in een VKC-datarecord uitgesplitst in een reeks triples die alle bekende feiten over een kunstwerk weergeven. Maar de Graph-databank kan ook gebruikt worden om de VKC-data te verrijken met informatie die niet binnen de standaard kunsthistorische datastructuren past, zoals bijvoorbeeld geografische data. Op die manier ondersteunt een graph databank de rol van de VKC-online catalogus als kennisbank.

Indicatoren:

- Graph-databank
- Aantal databanken waarmee de VKC-datahub is verbonden

Met welke partners?

- Externe ICT-bedrijven
- CAHF en Lukas

*OD 3.4 De VKC verzorgt **het zakelijk beheer voor kunsthistorische onderzoekscentra gerelateerd aan de collecties uit de partnermusea.***

In heel Vlaanderen is er omzeggens één kunsthistorisch onderzoekscentrum, het Rubenianum, dat op zichzelf staat (weliswaar als entiteit van de Stad Antwerpen). Nochtans zijn er binnen de VKC-partnermusea en andere culturele erfgoedinstellingen wel degelijk kunsthistorische en wetenschappelijke teams actief.

Het lijkt ons zinvol om deze kennis- en expertisecentra, meestal verbonden aan een specifieke kunsthistorische periode, zoveel mogelijk binnen de VKC te koepelen en groeikansen te bieden. Enkel op deze wijze kunnen we garanderen dat ze effectief ook verantwoordelijkheid innemen voor alle

relevante erfgoed in Vlaanderen, en niet enkel dat van de eigen instelling. Op deze wijze kunnen we onze kunsthistorische knowhow ook gezamenlijk internationaal positioneren.

Op dit ogenblik is er, met middelen van de stad Brugge, één dergelijk onderzoekscentrum binnen de VKC actief, met naam het Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden. In de voorbije beleidsperiode werkte deze met een wisselende personeelsbezetting van 3 tot 6 personeelsleden. De personeelssamenstelling heeft ook een internationaal karakter. Er zijn/waren onder meer Poolse, Nederlandse en Waalse personeelsleden binnen het onderzoekscentrum actief. De VKC-coördinatierol zorgde voor de zakelijke back-up zodat het personeel zich puur op de kunsthistorisch wetenschappelijke taakstelling kan concentreren.

Ook in de komende jaren willen we dit continueren. Meer nog, ook andere onderzoekscentra met andere, complementaire kunsthistorische expertise kunnen van de VKC een zakelijke back-up verwachten. Zo is het niet ondenkbaar dat de gezamenlijke onderzoeks- en documentatie-inspanningen van verschillende actoren rond het oeuvre en het leven van James Ensor, en het *Gents Studie- en documentatiecentrum voor de kunst van de 19de en begin 20ste eeuw* uiteindelijk zakelijk zullen worden aangestuurd door de VKC.

De VKC wil dit doen binnen het kader dat de IVA Kunsten en Erfgoed heeft vooropgesteld:

- Taken die expliciet aan de reguliere werking van de partnermusea gekoppeld zijn, kunnen niet meer aan de onderzoekscentra gelieerd worden.
- Alle VKC-partnermusea moeten zich expliciet kunnen scharen achter de strategische visie die met elk onderzoekscentrum gepaard gaat.
- De onderzoekscentra moeten hun expertise delen en inzetten ten behoeve van relevante collecties in Vlaanderen.
- Voor elk onderzoekscentrum dient tussen de financierende overheid of de mecenas en de vzw VKC een formele overeenkomst te worden afgesloten.

De VKC wil daar nog bijkomende voorwaarden aan koppelen:

- Het opgezette onderzoek moet internationale betekenis en relevantie hebben.
- Voor elk onderzoekscentrum dient een internationaal samengesteld wetenschappelijk begeleidingscomité te worden aangeduid dat minstens jaarlijks samenkomt.
- Elk onderzoekscentrum moet jaarlijks één internationaal publieksmoment organiseren waarbij inzicht wordt gegeven in de onderzoeksvaststellingen van het voorbije jaar.
- Elk onderzoekscentrum moet jaarlijks zichtbaar bijdragen tot de websites van de VKC.
- Alle kosten verbonden aan het zakelijk beheer van het onderzoekscentrum moeten aan de financierende overheid of de mecenas kunnen worden verhaald.
- De financierende overheden dienen voor de huisvesting en de nodige ICT-infrastructuur te zorgen. De VKC kan daar niet voor instaan.

De VKC wil zijn statuten aanpassen zodat:

- het verzorgen van het zakelijk beheer van dergelijke onderzoekscentra impliciet als doel in de statuten wordt ingeschreven, én ...
- de principes van goed bestuur en cultural governance, zoals in SD 7 beschreven, zowel ten aanzien van de eigen bestuursorganen als ten aanzien van de financierende overheden en mecenasen kunnen worden bewezen.

Indicatoren:

- Aantal onderzoekscentra waarvan de VKC het zakelijk beheer waarneemt
- Jaarlijkse afrekening van deze onderzoekscentra
- Formele overeenkomsten met financierende overheden of mecenasen
- Gewijzigde statuten
- Gerealiseerde internationale samenwerkingsverbanden op het vlak van wetenschappelijk onderzoek door de VKC-partnermusea en -onderzoekscentra

Met welke partners?

- Onderzoekscentra relevant voor de collecties van de VKC
- Financierende overheden of mecenasen
- Extern boekhoudkantoor

*OD 3.5 De VKC volgt de werking van **andere kunsthistorische documentatie- en onderzoekscentra** op de voet.*

De VKC volgt op de voet de werking van andere kunsthistorische documentatie- en onderzoekscentra (zoals bijvoorbeeld het Rubenianum en KIKIRPA) en bericht daarover via haar websites en sociale media wanneer het onderzoek relevant zou zijn voor de VKC-collecties of gelijkaardige collecties. Met vele van deze centra is er ook geregeld formeel en informeel overleg of samenwerking.

VKC is jaarlijks sterk vertegenwoordigd op de CODART-congressen en brengt op de markt of ideas ook altijd haar nieuwe inzichten in.

Ook de werking van de Historians of Netherlandisch Art (HNA) wordt op de voet gevolgd.

Als mogelijk alternatief netwerk voor CODART voor wat betreft de kunst uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw worden de werkzaamheden van het nieuwe prille netwerk ESNA (European Society for Nineteenth Century Art), onder de auspiciën van de Dutch Research School for Art History op de voet gevolgd.

Indicatoren:

- Aantal door het personeel van de VKC bijgewoonde vergaderingen met externe kunsthistorische onderzoeks- en documentatiecentra
- Aantal aanwezigheden van VKC-personeelsleden op CODART-congressen
- Aantal tussenkomsten op de CODART, markt of ideas

Met welke partners?

- Externe kunsthistorische onderzoekscentra
- CODART, ESNA, HNA

*OD 3.6 De VKC verzamelt en ontsluit, via een centrale beeldbank, en voor het einde van de beleidsperiode, de **materiaaltechnische beelden** van de topstukken in de collecties van de partnermusea.*

Zowat alle topstukken uit de collecties van de partnermusea werden reeds materiaaltechnisch onderzocht. Van vele werken werden zelfs materiaaltechnische foto's genomen. Deze foto's zitten evenwel verspreid over verschillende werkstations binnen de musea, binnen de universiteiten, ... Vaak worden ze niet duurzaam bewaard en zijn ze enkel op CD-ROM of DVD-ROM beschikbaar. In overleg met Lukas, Art in Flanders, en binnen het opzet van de centrale beeldbank (OD 1.3) wordt prioritair werk gemaakt van de duurzame opslag en ontsluiting van deze materiaaltechnische beelden.

Indicatoren:

- Aantal werken uit de VKC-collecties waarvan materiaaltechnische beelden op de centrale beeldbank bewaard worden

Met welke partners?

- Universiteiten
- Lukas, art in Flanders
- Kunsthistorische onderzoekscentra binnen en buiten de VKC
- Arco Baleno, Rubenianum, ...

*OD 3.7 De VKC blijft de praktijk in het **materiaaltechnisch onderzoeksveld** op de voet volgen.*

De VKC is oprichter van de informele overleggroep Dyptech (**D**ynamic **P**latform for the application of science and **T**echnology in the preservation and valorisation of painted **C**ultural **H**eritage) dat het materiaaltechnisch onderzoek binnen en buiten Vlaanderen op de voet volgt. Naast de vaste partnermusea zijn ook het Ghent Interdisciplinary Centre for Art and Science (GicA&S) van professor Maximiliaan Martens (Departement Kunstgeschiedeins, Muziek en Theater van UGent) en de Antwerp X-ray Instrumentation and Imaging Laboratory (AXI²L) van professor Koen Janssens (Departement Chemie van de UA). Met de leden van de overleggroep worden ook regelmatig onderzoeksprojecten opgezet. Een recent voorbeeld is het onderzoek op de Triptiek van het Laatste Oordeel van Hans Memling in Gdansk.

Binnen de VKC worden ook de restauratie van het Lam Gods en het Europese Joint Program Initiative Cultural Heritage and Global Change op de voet gevolgd.

Met KIKIRPA is er regelmatig formeel als informeel overleg. KIKIRPA wordt regelmatig betrokken bij het VKC-opzet van de thematische websites.

Ook de werkzaamheden van onderzoekers verbonden aan internationale actoren als CODART, Karel Van Manderinstituut, HNA (Historians of Netherlandish Art) en andere organisaties worden, in de mate van het mogelijke, opgevolgd.

Indicatoren:

- Aantal door het personeel van de VKC bijgewoonde vergaderingen met externe materiaaltechnische onderzoeksgroepen
- Verslagen VKC-directiecomité
- Aantal bijdrages van KIKIRPA op thematische websites

Met welke partners?

- Externe materiaaltechnische onderzoekscentra en onderzoekers
- KIKIRPA
- Ghent Interdisciplinary Centre for Art and Science (GicA&S)(Departement Kunstgeschiedeins, Muziek en Theater van UGent)
- Antwerp X-ray Instrumentation and Imaging Laboratory (AXI²L)
- CODART, Karel Van Manderinstituut, HNA (Historians of Netherlandish Art)
- JPI Cultural Heritage and Global Change

*OD 3.8 De VKC koppelt de **colloquia gekoppeld aan de thematische websites en gelijkaardige initiatieven** aan bestaande vormingstrajecten en lezingensessies.*

Bij de opstart van een thematische website, wordt meestal ook een inhoudelijk lezing voorzien waarbij één of meerdere deskundigen hun meest recente inzichten betreffende het jaarthema inbrengen. Met FARO wordt samengewerkt rond de reservatiemogelijkheden en het boeken van internationale gastsprekers.

Indicatoren:

- Aantal colloquia georganiseerd door VKC
- Aantal deelnemers aan deze colloquia

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- FARO

*OD 3.9 De VKC organiseert vanaf 2015 de zakelijke back-up voor de organisatie, samen met andere onderzoekscentra en universiteiten, van een **jaarlijkse summerschool**.*

De voorgestelde *summerschool* Vlaamse kunst is een gezamenlijk initiatief van de VKC (inclusief de VKC-partnermusea), de drie Vlaamse universiteiten met een departement Kunstwetenschap (UG, KUL & VUB) en twee kunsthistorische onderzoekscentra (Rubenianum & Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden).

Een *summerschool* is een uitgelezen platform voor het halen van verschillende gedeelde doelstellingen:

- Het internationaal positioneren en profileren van de Vlaamse kunstcollecties, het artistieke patrimonium in Vlaanderen en de Vlaamse onderzoeksinstellingen
- Het ontsluiten en communiceren van de wetenschappelijke output van de Vlaamse instellingen;
- Het stimuleren en faciliteren van het internationale wetenschappelijke onderzoek naar de Vlaamse kunst;
- Het optimaliseren van de communicatie en expertise-uitwisseling tussen de museale en de academische velden;
- Het verbreden en uitdiepen van het netwerk van de organiserende partners;
- Versterken van de onderlinge samenwerking tussen de organiserende partners.

De doelgroep bestaat uit een internationaal publiek van doctorandi, onderzoekers, restauratoren en museumprofessionals met een specialisme in de Vlaamse kunst. Een *open call* wijst potentiële deelnemers op het initiatief, waarna via een selectieprocedure met motivatiebrief, 18 kandidaten (minimum opleidingsniveau is master) worden weerhouden door het organiserend wetenschappelijk comité. De voertaal is Engels.

Gezien het sterke collectieprofiel en de uitgesproken expertise op dit vlak, richt de *summerschool* zich in dit stadium op het relatief homogene veld van de 'Oude Meesters'.

Concreet wordt een intensief programma van een week vooropgesteld. Om de werklast over de organiserende partners te spreiden, wordt gekozen voor een roterend chronologisch drieluik met respectievelijk aandacht voor de vijftiende, de zestiende en de zeventiende eeuw. Organiserende partners met sterke expertise voor de periode die wordt belicht, worden de trekkers van de jaargang. Voor de specifieke invulling van die jaargangen werken zij samen met variabele ondersteunende partners (KMSKB, lokale musea, KIK, CRKC, onderzoeksgroepen aan universiteiten, ...).

De VKC neemt voor de organiserende partners de financiering van een deeltijdse functie voor een administratieve kracht en overhead op zich. De organiserende partners kunnen deels ook eigen werkmiddelen inbrengen, mogelijk in een jaarlijks variërende verhouding. Voor de participerende universiteiten beperkt de bijdrage zich tot de inzet van docenten.

Op korte termijn haalt een *summerschool* een internationale groep onderzoekers naar Vlaanderen en biedt ze de organiserende en ondersteunende partners een mogelijkheid tot profilering en netwerken.

Deze vorm van ‘academische marketing’ wordt in Nederland al langer met succes toegepast. Op langere termijn ontstaat hierdoor een sneeuwbaaleffect. Door in de selectie te mikken op *future decision makers* overstijgen de effecten op den duur het puur wetenschappelijke en omvatten ze ook aspecten van collectiemobiliteit, internationale samenwerking en indirect toerisme.

Indicatoren:

- Jaarlijkse summerschool
- Aantal lectoren op de summerschools
- Aantal inschrijvers op de summerschools

Met welke partners?

- de VKC-partnermusea, de drie Vlaamse universiteiten met een departement Kunstwetenschap (UG, KUL & VUB), twee kunsthistorische onderzoekscentra (Rubenianum & Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden).

*OD 3.10 De VKC verspreidt jaarlijks 2 digitale **nieuwsbrieven** waarin bovenvermelde materie wordt toegelicht.*

De VKC zal in de nieuwe beleidsperiode jaarlijks 2 digitale nieuwsbrieven verspreiden. Hierin zal ook de werking van het virtueel en internationaal kunsthistorisch documentatiecentrum voor de collecties van de partnermusea worden toegelicht.

De VKC zal hiertoe, samen met haar partnermusea, een halfjaarlijkse redactieraad organiseren.

Indicatoren:

- Aantal verstuurd nieuwsbrieven.

Met welke partners?

- Interne partnermusea

SD 4 De VKC wil een netwerksleutel voor de internationale profilering van de Vlaamse kunsthistorische collecties zijn.

De VKC heeft sinds haar ontstaan een unieke positie in het cultureel erfgoedveld verworven. De VKC wordt zowel binnen als buiten de sector erkend als sleutelspeler in de internationale profilering van de Vlaamse kunsthistorische collecties. Meer nog, hoe langer hoe meer vervult de VKC een rol als netwerkcoördinator betreffende die internationale profilering. De VKC brengt organisaties en instellingen samen met dat specifieke doel. De VKC is het aanspreekpunt voor tal van min of meer generieke vragen op dat vlak.

OD 4.1 De VKC is het *gezamenlijke informatie- en contactpunt voor Vlaanderen Internationaal en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media inzake cultuur- en culturele diplomatie.*

Cultuurdiplomatie is de bemiddeling, in het buitenland, voor de culturele producties en actoren uit het thuisland. Culturele diplomatie is het inzetten van cultuur voor diplomatieke doelstellingen. Vanuit de VKC leven dikwijls besognes op het vlak van de cultuurdiplomatie, anderzijds zijn er duidelijke vragen vanuit de culturele diplomatie ten aanzien van de VKC. Op deze wijze blijft de VKC een belangrijk aanspreekpunt voor de diensten van de Vlaamse overheid. Vooral met de departementen Vlaanderen Internationaal (in het bijzonder de diensten van Koen Verlaeckt en de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland) en het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (in het bijzonder de IVA Kunsten en Erfgoed o.l.v. Jos Van Rillaer) zijn er regelmatige contacten. De VKC wil deze rol blijven spelen en deze overheden blijven bevruchten met haar ideeën alsook deze overheden antwoorden bieden wanneer daarom wordt gevraagd.

De VKC speelt dan ook graag in op de overlegmomenten die door deze departementen worden georganiseerd en biedt, indien haalbaar, even graag haar diensten aan voor vragen die vanuit deze departementen worden gesteld. De VKC is ook bereid om te participeren in de discussie over de toekomst van het internationaal cultuurbeleid in het algemeen en een gebeurlijke evaluatie van het instrument 'samenwerkingsverbanden met het oog op internationale profilering van de Vlaamse Kunstcollecties' in het bijzonder.

Ten behoeve van de herhaalde vragen van de buitenlandvertegenwoordigers zal ook gewerkt worden aan een geautomatiseerde tentoonstelling- en bruikleenkalender (zie ook 6.2), bij voorkeur in het kader van de VKC-datahub. Zo'n kalender moet ertoe bijdragen dat de internationale samenwerkingsverbanden sterker worden belicht, maar ook dat Vlaanderen Internationaal en het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media tijdig kunnen inspelen op onze initiatieven en samenwerkingen in functie van netwerkmomenten of promotie-initiatieven voor het kwaliteitsmerk Vlaanderen of cultuur uit Vlaanderen.

Deze kalender zal ongetwijfeld ook ten goede komen van de initiatieven die in het kader van Arts Flanders en Cultuurnet worden opgezet.

Indicatoren:

- Aantal overlegmomenten met (afdelingen van) het departement Vlaanderen Internationaal, het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Arts Flanders en Cultuurnet
- Een geautomatiseerde tentoonstelling- en bruikleenkalender (zie ook OD 6.2)
- De captatie van deze kalenders in andere cultuurkalenders binnen en buiten Vlaanderen

Met welke partners?

- departement Vlaanderen Internationaal en departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Art Flanders, Cultuurnet

OD 4.2 De VKC zet een *coherente imagopolitiek* op.

Internationale profilering staat of valt met een coherente imagopolitiek. De VKC wil daar sterker op inzetten. Hiertoe wordt het volgende nagestreefd:

- het maken van sluitende afspraken met de partnermusea over een consequent en zinvol gebruik van het VKC-logo en de logorichtlijnen van de IVA Kunsten en Erfgoed en het merkenbeleid van het departement Vlaanderen Internationaal;
- het streven naar meertaligheid met het minimale gebruik van het Nederlands en het Engels in alle gedrukte en digitale publicaties.

Indicatoren:

- Het aantal publicaties van de VKC en haar partners met (of zonder) de voorgeschreven logo's.
- Het aantal volledig meertalige (Nederlands-Engels) publicaties van de VKC.

Met welke partners?

- IVA Kunsten en Erfgoed, Departement Vlaanderen Internationaal

OD 4.3 De VKC is het gezamenlijk *informatie- en contactpunt voor Toerisme Vlaanderen en de vzw Vlaamse Kunststeden* inzake toeristische aangelegenheden die het belang van de onderscheiden partnermusea overschrijden.

De internationale promotie die de Vlaamse Kunstcollectie voorstaat is in eerste instantie gericht op de internationale erfgoedgemeenschappen die zich rond het kunsthistorisch karakter van de collecties van de partnermusea scharen. In een vorige beleidsperiode zetten de VKC sterk in op de toeristische bemiddeling rond de activiteiten van haar partnermusea. De VKC zal dat niet meer doen. Er zijn andere diensten en overheden die daar beter voor geschikt zijn. We denken in eerste instantie aan de toeristische diensten van de steden Brugge, Gent en Antwerpen, toerisme Vlaanderen en de vzw Vlaamse Kunststeden. Wel kan het zinvol zijn om, in samenwerking met Toerisme Vlaanderen of de Vlaamse Kunststeden een aantal eerder generieke acties te ondernemen.

De VKC zal daarom een geautomatiseerde tentoonstellings- en bruikleenkalender ter beschikking stellen, bij voorkeur in het kader van de VKC-datahub (zie ook OD 4.1). Dit moet de toeristische diensten, toerisme Vlaanderen en de vzw Vlaamse Kunststeden toelaten tijdig haar promotie-initiatieven op te starten. Ook de organisaties Arts in Flanders en Cultuurnet kunnen daar hun voordeel mee doen.

De VKC blijft vanzelfsprekend beschikbaar voor strategisch en ander overleg met Toerisme Vlaanderen en de vzw Vlaamse Kunststeden.

Wanneer relevant wil de VKC ook instappen in samenwerkingsinitiatieven met de vzw Vlaamse Kunststeden. In dat verband wordt luidop gedacht aan volgende mogelijkheden: een gezamenlijke CRM-databank, een sterke promotionele aanwezigheid op de luchthaven van Zaventem, het sterker inzetten van de werken met iconografische potenties uit onze collecties voor de internationale promotie van Vlaanderen als toeristische en culturele topregio, het inzetten van museale balie medewerkers in een toeristisch onthaalprogramma, ...

Indicatoren:

- Een geautomatiseerde tentoonstellings- en bruikleenkalender.
- Het aantal concrete samenwerkingsprojecten met de vzw Vlaamse Kunststeden.

Met welke partners?

- Toerisme Vlaanderen
- De vzw Vlaamse Kunststeden
- Arts in Flanders, Cultuurnet,
- Lukas, art in Flanders

OD 4.4 De VKC neemt verantwoordelijkheid op in de inhoudelijke en financiële aansturing van CODART.

Tot 2013 financierde de VKC op een bescheiden wijze (5.000 euro per jaar) de werkzaamheden van CODART, het internationale netwerk van curatoren gespecialiseerd in kunst uit de lage landen.

De VKC wil ingaan op de uitdrukkelijke vraag van de IVA Kunsten en Erfgoed en Vlaanderen Internationaal om, in afwachting van een eerder structurele ondersteuning van CODART, haar inbreng in CODART te verhogen wanneer de Vlaamse overheid dat financieel mogelijk maakt.

In overleg met CODART wordt een financiering met een bedrag van 35.000 euro in het vooruitzicht gesteld in afwachting van een (ver)nieuw(d) Vlaams subsidiekader dat rechtstreekse subsidiëring van CODART mogelijk maakt.

De VKC koppelt hier wel een aantal voorwaarden aan:

- De verhoogde financiële inbreng van de VKC in CODART mag niet ten kosten gaan van de financiële slagkracht van de VKC zelf. Voor de VKC is het prioritair dat een databeheerder/ICT'er en een vormingsmedewerker kan worden aangeworven.
- CODART dient binnen haar werking een evenwichtige aandacht te hebben voor zowel de 'Nederlandse' als de 'Vlaamse' kunst.
- De VKC dient rechtstreeks betrokken te worden in de werking van CODART (volwaardig vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur, de programmacommissie, de websitecommissie, de redactie van de eZine).
- Er dient te worden gezocht naar een optimalisering van de gegevensuitwisseling tussen CODART en VKC. (Er wordt ondermeer gedacht aan het delen van de CODART-kalender, met attributie, via de VKC-websites én het ter beschikking stellen van de publieke CRM-database voor VKC-activiteiten.)
- In de loop van de beleidsperiode gaat minstens 1 CODART-congres in Vlaanderen door.
- Op alle publicaties van CODART dient ook het VKC-logo te worden opgenomen.

Als tegenprestatie voor de verhoogde tussenkomst engageert CODART zich tot volgende doelstellingen en acties:

Het onderhouden en ondersteunen van het internationale netwerk van conservatoren gespecialiseerd in Vlaamse en Nederlandse kunst, door:

- Het onderhouden van de website www.codart.nl:
 - Up to date houden van een database met alle musea (750), conservatoren (560) en geassocieerde leden (85) Vlaamse en Nederlandse kunst voor zover door CODART geïnventariseerd. De database wordt permanent verrijkt met nieuwe gegevens, alle informatie wordt zichtbaar gehouden op de website, inclusief links naar de museale databases en digitale collectiecatalogi.
 - Verzorgen van 'Notifications' (berichten over tentoonstellingen van Vlaamse en Nederlandse kunst wereldwijd) en 'News' (berichten over belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen over onze Vlaamse en Nederlandse kunst).

- Het onderhouden van een database van de ruim 3.000 abonnees.
- Verzorgen en onderhouden van de rubriek 'Research Guide', met de rubrieken 'Publication in the spotlight', 'Curator's bookshelf' en 'Resources and links'.
- Ontwikkeling digitale referentiebibliografie.
- Het jaarlijks organiseren van een internationaal congres in de Lage Landen of daarbuiten voor circa 140 CODART-leden (locaties zoeken en vastleggen, programmering, sprekers uitnodigen en vastleggen, PR en communicatie, financiering voor het congres als geheel alsmede voor een *grant program* voor leden uit Midden- en Oost Europa).
- Het organiseren van minstens één CODART-focus-bijeenkomst per jaar: een verdiepende bijeenkomst voor 25-80 deelnemers (afhankelijk van locatie, onderwerp, doel) van één dag in een museum. Gefinancierd uit ledenbijdrage en eventuele bijdrage (al dan niet via sponsors) van het ontvangende museum.
- Het uitgeven van een digitale nieuwsbrief op het gebied van Vlaamse en Nederlandse kunst ezine.codart.nl (Ruim 3.000 unieke bezoekers in 2012).

Het bestendigen en aanhalen van de structurele banden tussen de VKC en CODART, door:

- Op bestuurs- en commissieniveau:
 - Een vaste vertegenwoordiger van de VKC ofwel in het CODART-bestuur, ofwel toegevoegd als adviseur (zoals in de constructie met het RKD: directeur RKD is als adviseur aan bestuur toegevoegd), profiel vertegenwoordiger passend binnen bestuursprofiel CODART;
 - Vertegenwoordigers VKC (conservatoren en/of coördinator) in CODART programmacommissie, website commissie en redactie eZine.
- Inhoudelijke samenwerking op de volgende onderdelen:
 - Gezamenlijk toewerken naar minstens één internationaal CODART-congres in Vlaanderen. De heropening van het KMSKA (voorgenomen opening 2018) is een mogelijk aanknopingspunt.
 - Gezamenlijk identificeren van mogelijkheden voor en organiseren van CODART*focus*-bijeenkomsten (al dan niet binnen een direct VKC-verband);
 - Gezamenlijk opzetten van pilots voor referentiebibliografieën, inzake onderwerpen die de VKC direct aangaan (bijvoorbeeld: Vlaamse Primitieven, Rubens, ...).
 - Gezamenlijk zorg dragen voor een evenredige uitstraling van Nederlandse en Vlaamse kunst op de website (voor zover mogelijk: aanbod speelt hier een rol) en eZine;
 - Het ontwikkelen van een mobiele app, waarmee vaste collecties en tentoonstellingen van Vlaamse en Nederlandse kunst wereldwijd locatiespecifiek aangeboden kunnen worden (enkel wanneer daar externe financiering voor kan worden gevonden);
 - Het nastreven van een intensere samenwerking en overleg met HNA (Historians of Netherlandish Art), een netwerk van kunsthistorische academici gespecialiseerd in architectuur en kunst uit Nederland, België (Vlaanderen), Duitsland en Frankrijk.

De totale CODART-begroting voor 2013 bedraagt 264.971 euro. Het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (via het RKD) draagt 181.588 euro bij.

Als mogelijk alternatief netwerk voor CODART voor wat betreft de kunst uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw worden de werkzaamheden van het nieuwe prille netwerk ESNA (European Society for Nineteenth Century Art), onder de auspiciën van de Dutch Research School for Art History op de voet gevolgd.

Indicatoren:

- Financiële slagkracht VKC
- De verslagen van de Raad van Bestuur, de programmacommissie, de websitecommissie en de redactie van het e-Zine van CODART

- VKC-logo op de CODART-publicaties
- Minstens één CODART-congres in Vlaanderen
- De CODART-jaarverslagen
- Een mobiele applicatie voor vaste collecties en tentoonstellingen
- Verslagen van overleg met Historians of Netherlandish Art

Met welke partners?

- CODART
- Historians of Netherlandish Art
- Private bedrijven
- ESNA (European Society for Nineteenth Century Art)

*OD 4.5 VKC werkt intens samen met de vzw **Lukas Art in Flanders** o.m. in functie van de duurzame bewaring en identificatie van de beelden binnen een centrale beeldbank en de toegankelijkheid van deze beeldbank.*

Tussen de VKC en de vzw Lukas is er regelmatig overleg en samenwerking. De meest concrete vorm van samenwerking resulteerde o.a. in het gebruik van dezelfde open databeheersystemen (collective access) en dezelfde Content Management Systemen (Drupal) voor de recente websites van beide organisaties. De Lukasbeelden worden intens gebruikt voor de VKC-websites. De doorlichting van de datastructuur van de VKC door de vzw Packed inspireerde de Lukas niet alleen tot een gelijkaardige doorlichting maar rijpten ook de geesten voor een samenwerking betreffende een gezamenlijke datahub en gecentraliseerde beeldbank.

In de komende beleidsperiode wil de VKC, samen met de vzw Lukas, een intens parcours afleggen richting zo'n centrale datahub en centrale beeldbank (zie OD 1.1 t.e.m OD 1.9).

Ook rond andere aangelegenheden wil de VKC zich in overleg met Lukas positioneren. Zo wordt onder meer gedacht aan:

- Het ter beschikking stellen van data en beelden voor educatieve initiatieven vanuit het departement onderwijs en het departement cultuur;
- Het opzetten van een overlegd en gelaagd licentiesysteem voor het hergebruik van beelden en data (zie OD 1.8);
- De mogelijkheid om een Vlaamse tegenhanger voor de Franse Réunion des Musées Nationaux (en dan vooral de uitgeversrol van dergelijk initiatief) op te zetten. Ook de medewerkers van M in Leuven hebben ideeën in die zin.

Indicatoren:

- Centrale datahub;
- Duurzaam beeldbeheer binnen een centrale beeldbank;
- Het aantal andere concrete voorbeelden van samenwerking tussen VKC en Lukas.

Met welke partners?

- Lukas, art in Flanders
- Museum M te Leuven

*OD 4.6 Waar mogelijk werkt de VKC samen met de vzw **Contemporary Art Heritage Flanders (CAHF)**, o.m. in functie van de duurzame bewaring en identificatie van de beelden binnen een centrale beeldbank en de toegankelijkheid van deze beeldbank.*

Het CAHF is de zusterorganisatie van de VKC. Het CAHF richt zich vooral op de internationale profilering van de actuele kunstcollecties in Vlaanderen. Alhoewel een aantal thematieken op het eerste gezicht van gelijke aard zijn (auteursrechtenproblematiek, internationale netwerking, collectiemobiliteit, ...), lopen de oplossingsstrategieën niettemin vaak uiteen. In de voorbije beleidsperiode werd een voorzichtige aanzet gegeven tot een overlegde benadering van de moderneren in de gezamenlijke collecties. De doorlichting van de datastructuur van de VKC door de vzw Packed inspireerde CAHF niet alleen tot een gelijkaardige doorlichting maar rijpte ook de geesten voor een samenwerking betreffende een gezamenlijke datahub en gecentraliseerde beeldbank.

In de komende beleidsperiode wil de VKC intens met het CAHF samenwerken voor wat betreft:

- Het opzetten van een centrale datahub en een centrale beeldbank.
- Een gezamenlijke thematische websites betreffende de moderneren in beide collecties.
- De opvolging en belangenverdediging in het kader van het internationaal cultuurbeleid.
- Specifieke aspecten van het topstukkenbeleid.

Indicatoren:

- Een centrale datahub en centrale beeldbank.
- Een thematische website betreffende de moderneren.
- Andere concrete samenwerkingsinitiatieven.

Met welke partners?

- CAHF

OD 4.7 De VKC intensifieert de samenwerkingsinitiatieven met de andere landelijk erkende musea voor schone kunsten in Vlaanderen.

De VKC is een samenwerkingsverband van het KMSKA in Antwerpen, het MSK in Gent en het Groeningemuseum in Brugge. In het Vlaamse landschap zijn er vanzelfsprekend nog andere musea met gelijkaardige of complementaire collecties. We denken in deze bijvoorbeeld aan de Antwerpse Musea (Mayer Van Den Bergh, Prentenkabinet Plantin Moretus en Rubenshuis), het Brugse Hospitaalmuseum (Memling in Sint-Jan), MuZee in Oostende, M in Leuven, museum Dhondt-Dhaenens), ...

In de voorbije beleidsperiode werd met deze musea samengewerkt in functie van de thematische websites, wanneer er relevante collecties aanwezig waren. Dit engagement wordt alvast verdergezet (zie OD 2.2 en OD 2.3).

Wanneer de VKC-datahub en de centrale beeldbank (SD 1) positief worden geëvalueerd kunnen deze ook worden ingezet ten behoeve van de andere Vlaamse musea met Kunsthistorische collecties.

Daarnaast wil de VKC intenser dan voorheen de violen gelijk stemmen wanneer het de internationale positionering en belangenbehartiging van deze musea en hun kunsthistorische collecties aanbelangt. De actievelden waarop deze samenwerking zich ent zijn voornamelijk terug te vinden onder SD 5 en SD 6 van dit beleidsplan.

Indicatoren:

- Het aantal externe collecties aanwezig op de thematische websites.
- Het aantal externe collecties aanwezig op de VKC-datahub en de centrale beeldbank.
- Het aantal verslagen van vergaderingen waarin ook externe musea worden betrokken.

Met welke partners?

- andere musea met gelijkaardige of complementaire collecties: de Antwerpse Musea (Mayer Van Den Bergh, Prentenkabinet Plantin Moretus en Rubenshuis), het Brugse Hospitaalmuseum, MuZee in Oostende, M in Leuven, museum Dhondt-Dhaenens), ...

SD 5 De VKC wil een platform voor netwerk-, kennis- en expertisedeling over een eigentijdse en duurzame museumpraktijk in de Vlaamse kunsthistorische musea organiseren.

Willens nillens is de Vlaamse Kunstcollectie in de voorbije jaren uitgegroeid tot een platform voor netwerk-, kennis- en expertisedeling over eigentijdse en duurzame museumpraktijk in de Vlaamse kunsthistorische musea. Het maandelijks overleg tussen de directies en de regelmatige onderlinge consultatie en samenwerking van de museummedewerkers heeft ertoe geleid dat het actuele internationale museumbeleid en de museologie opgevolgd en besproken wordt binnen de VKC-fora.

Meer nog, door intense samenwerking met actoren als bijvoorbeeld Packed (in functie van digitaliseringsprojecten) en Faro (auteursrechtenproblematiek), alsook het verregerende engagement binnen zelforganisaties binnen de culturele erfgoedsector zoals bijvoorbeeld de Gebruikersgroep Culturele Erfgoed en Auteursrecht, het Europeana Vlaanderen Overlegplatform, het Overleg Landelijk Erkende Musea en het Cultureel Erfgoedoverleg wordt de VKC in toenemende mate erkend als een belangrijke expertisecentrum en spreekbuis voor de museumsector in Vlaanderen. Deze spreekbuisfunctie vertaalde zich het sterkst in internationale thematieken zoals het lobbywerkten aanzien van de Data Exchange Agreement van Europeana en de Europese richtlijn hergebruik overheidsinformatie van de Europese Commissie. De VKC probeerde, met ruggensteun van verschillende museale actoren in Vlaanderen, de nodige invloed uit te oefenen binnen de organen van Europeana en NEMO, Network of European Museum Organisations, de Europese koepel van museumorganisaties.

*OD 5.1 De Vlaamse Kunstcollectie wil, in samenwerking met andere schone kunstmusea in Vlaanderen, complementair aan Faro en in overleg met de medewerkers van de interne partnermusea, makelaar zijn van kennis en expertise over de hedendaagse museumpraktijk en zet hiertoe de nodige initiatieven voor **netwerk-, kennis- en expertisedeling** op.*

Tal van concepten en praktijken van een hedendaagse museumpraktijk worden nu reeds via de VKC ontwikkeld of uitgewisseld. In een aantal gevallen speelt de VKC daarin zelfs een trekkende rol. Het betreft onder meer:

- collectiebeleid en collectiemobiliteit (zie SD6),
- registratie en digitalisering (zie SD 1 en 2),
- auteursrechtenproblematiek en afgeleide rechten,
- materiaaltechnisch onderzoek,
- verzekeringen en veilig bewaarcondities,
- ...

Ook rond andere thematieken is er grote interesse om kennis te delen en expertise op te bouwen. Bijvoorbeeld op het vlak van nieuwe businessmodellen, culture industrieën en fondsenwerving, alsook van schenkingen, legaten en fiscaliteit.

Dit alles dient te worden opgezet specifiek in functie van de rol die de partnermusea te spelen hebben als musea met kunsthistorische collecties. De VKC wil in de toekomst verder optreden als makelaar van kennis en expertise rond deze thematieken. De concrete kennis- en expertiseopbouw en de implementatie ervan binnen de musea is de verantwoordelijkheid van de musea zelf. In toenemende mate dienen ook externe partnermusea te worden betrokken.

Indicatoren:

- De verslagen van de VKC-directiecomités en collegagroepen.
- De mate van betrokkenheid van externe partnermusea.

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- andere schone kunstenmusea in Vlaanderen
- FARO

*OD 5.2 De VKC neemt deel aan of organiseert de deelname aan de **relevante internationale overlegmomenten binnen ICOM Europe, NEMO, Europeana, ...** en staat garant voor een terugkoppeling van de aldaar verspreide informatie en knowhow naar de musea voor schone kunsten in Vlaanderen.*

Het Vlaamse museale veld is te beperkt vertegenwoordigd binnen die internationale overlegplatformen of sturingsfora die ertoe doen. De aanwezigheid is dispaaraat en nauwelijks overlegd. Er is geen voldoende terugkoppeling van wat er op internationaal niveau wordt afgesproken. Er is geen voorafgaand overleg over de boodschap die de Vlaamse musea op deze fora gezamenlijk willen uitdragen.

Uit de bilaterale gesprekken en themagroepen, naar aanleiding van de opmaak van dit beleidsplan, bleek dat er grote interesse bestaat in regelmatig overleg en afspraken over de representatie van de Vlaamse museumsector op de internationale fora.

De VKC wil het initiatief nemen om de musea erkend op Vlaams niveau (al of niet in het kader van het overleg landelijk erkende musea) minstens jaarlijks rond de tafel te brengen en afspraken te maken betreffende de vertegenwoordiging van de Vlaamse museumsector op die internationale fora en de doorstroming van informatie van die internationale fora naar de Vlaamse musea.

Indicatoren:

- Het aantal voorbereidende vergaderingen met de Vlaamse museumsector.
- Het aantal aanwezigheden op internationale momenten van ICOM Europe, NEMO, Europeana, ...
- De terugkoppeling vanuit deze aanwezigheden naar het museumveld in Vlaanderen.

Met welke partners?

- ICOM Europe, NEMO, Europeana, ...
- Het museale veld in Vlaanderen

*OD 5.3 De VKC organiseert **formele en informele belangenverdediging** voor die materies die voor musea met kunsthistorische collecties belangrijk zijn en sluit zich aan bij formele of informele organisaties ter vrijwaring van de belangen van de schone kunstenmusea binnen en buiten Vlaanderen.*

Naar aanleiding van de lobbying ten aanzien van de Data Exchange Agreement van Europeana of de Europese Hergebruik Richtlijn (PSI-richtlijn) van de Europese Commissie bleek hoe zwak de doorstroming van onze noden en verzuchtingen ten aanzien van de internationale instituties wel is. Deze beperkte slagkracht hoeft niet te beschamen, de slagkracht van musea uit andere Europese landen is nog beperkter. En we slaagden er in Vlaanderen toch in zowel de Vlaamse overheid als de federale overheid te doen nadenken over de materies die ze op een internationaal niveau voorgeschiedeld kregen.

Het is ontegensprekelijk belangrijk om Vlaamse standpunten te blijven formuleren, waar mogelijk zoveel mogelijk in overleg met andere actoren binnen het Vlaamse culturele erfgoedveld. De VKC zal dan ook blijven participeren in de Gebruikersgroep Auteursrechten binnen de Culturele Erfgoedsector, het Samenwerkingsverband Auteursrechten & Samenleving, het Overlegplatform cultureel erfgoed,

het Europeana Vlaanderen Overlegplatform, ICOM Vlaanderen en ICOM Europe, Informations Sans Frontières, the Network of European Museum Organisations (NEMO), ... Waar mogelijk gebeurt dit zo vaak mogelijk in overleg met CAHF (zie OD 4.6) en Lukas, Art in Flanders (zie OD 4.5) en andere actoren (zie OD 4.7).

Indicatoren:

- Het aantal keren dat de VKC aan de vergaderingen van voornoemde platformen deelneemt.
- De verslagen van deze vergaderingen.
- De standpunten die de VKC, al of niet in overleg met andere actoren, klaarstoomt.

Met welke partners?

- Zoveel mogelijk Vlaamse actoren die actief zijn binnen de Gebruikersgroep Auteursrechten binnen de Culturele Erfgoedsector, het Samenwerkingsverband Auteursrechten & Samenleving, het Overlegplatform cultureel erfgoed, het Europeana Vlaanderen Overlegplatform, ICOM Vlaanderen en ICOM Europe, Informations Sans Frontières, the Network of European Museum Organisations (NEMO), ...
- CAHF, Lukas, andere musea met kunsthistorische collecties in Vlaanderen, ...

*OD 5.4 De VKC zet rond een aantal specifieke thema's, eigen aan de werking van musea voor schone kunsten, **collegagroepen** op met zowel mensen uit de interne als de externe partnermusea.*

Deze operationele doelstelling refereert in belangrijke mate naar OD 5.1, OD 5.2 en OD 5.3, maar ook naar andere doelstellingen binnen SD 1, 2, 3, 4 en 6.

Het platform waarbinnen voorbereidend overleg over tal van zaken kan worden georganiseerd zijn collega-groepen waarvan het secretariaat in belangrijke mate door de VKC wordt waargenomen.

Indicatoren:

- De verslagen van de collegagroepen.

Met welke partners?

- Zowat alle partners vermeld in dit beleidsplan

*OD 5.5 De VKC verspreidt jaarlijks **2 digitale nieuwsbrieven** waarin bovenvermelde materie wordt toegelicht.*

De VKC zal in de nieuwe beleidsperiode jaarlijks 2 digitale nieuwsbrieven verspreiden. Hierin zal ook de netwerk-, kennis- en expertisedeling, alsook de belangenbehartiging die de VKC opzet worden toegelicht.

Zie ook OD 2.10 en OD 3.10

Indicatoren:

- Aantal VKC-nieuwsbrieven
- Aantal inschrijvers op de VKC-nieuwsbrieven

Met welke partners?

- Interne partnermusea

*OD 5.6 De VKC organiseert jaarlijks **een themadag** voor alle geïnteresseerde museummedewerkers uit de Vlaamse musea voor schone kunsten rond één of meerdere van de voornoemde materies.*

Jaarlijks zal de VKC, in overleg met de vaste partnermusea en faro, 1 themadag rond een relevant en actueel thema in het landschap van musea met kunsthistorische collecties organiseren. Alle Vlaamse museumwerkers zijn op deze themadag welkom.

Indicatoren:

- Jaarlijkse themadag.
- Aantal deelnemers aan deze themadag.

Met welke partners?

- Vaste partnermusea
- FARO

*OD 5.7 De VKC betreft bij dit alles zoveel mogelijk de **academische actoren**.*

Waar mogelijk en zinvol betreft de VKC de in Vlaanderen aanwezige en internationaal relevante academische actoren bij de initiatieven voor netwerk-, kennis- en expertisedeling, de (voorbereiding van de) deelname aan internationale overlegmomenten, de formele en informele belangenverdediging, de collegagroepen en de themadagen die worden georganiseerd.

Indicatoren:

- Het aantal keer dat de Vlaamse universiteiten met een departement Kunstwetenschap of Museologie vertegenwoordigd zijn op voornoemde VKC-initiatieven.

Met welke partners?

- de Vlaamse universiteiten met een departement Kunstwetenschap (UG, KUL & VUB) of met een opleidingsonderdeel Museologie (UA)
- Internationale actoren als CODART, Karel Van Manderinstituut, HNA (Historians of Netherlandish Art)

SD 6 De VKC wil een platform voor netwerk-, kennis- en expertisedeling rond collectiemobiliteit binnen en buiten Vlaanderen organiseren.

Sinds de opstart van de VKC is collectiemobiliteit één van de centrale elementen van de werking. Tussen de drie musea is er een kaderovereenkomst onderlinge bruiklenen lopende waarbij er een shared liability-verzekering geldt voor onderlinge bruiklenen. Er loopt tevens een project Kunst en Mobiliteit waarbij bruiklenen tot een bepaalde waarde worden gefaciliteerd aan andere erkende musea in Vlaanderen. In dat kader werden ook de bruikleencontracten van de drie musea op elkaar afgestemd. De VKC volgt de ontwikkelingen binnen het Vlaamse en Europese beleid op het vlak van bruiklenen op de voet. In de lopende beleidsperiode wordt een overlegd collectieplan voor de drie partnermusea klaargestoomd. Binnen dat collectieplan worden de noden en verzuchtingen van de partnermusea zoveel mogelijk onderling beantwoord. De verantwoordelijken voor de collectiemobiliteit binnen de partnermusea komen op geregelde tijdstip samen in VKC-verband.

Een eigentijdse en sterke georganiseerd collectiebeleid, alsook het netwerk eromheen en de gebeurlijke kennis- en expertisedeling zorgen ontegensprekelijk voor een sterker profiel en een sterkere profilering van de partnermusea in het buitenland. De VKC wil deze inspanningen daarom ook in de nieuwe beleidsperiode continueren.

*OD 6.1 De VKC werkt permanent aan een **overlegd collectieplan**, gekoppeld aan een versterkt, vernieuwd en vooral complementair collectieprofiel op het vlak van de kern-, de studie- en de sleutelcollecties.*

Op het eind van de lopende beleidsperiode zal een overlegd collectieplan worden goedgekeurd. Zo'n overlegd collectieplan haalt de banden binnen de Vlaamse Kunstcollectie nog steviger aan. De drie partnermusea werken op die manier op een nog fundamentele wijze samen rond hun core-business, hun kunsthistorische collecties. Het overlegd collectieplan maakt melding van volgende aspecten:

- omschrijving van de gewenste kunsthistorische positionering van de partnermusea,
- omschrijving van de onderscheiden kerncollecties (topstukken, studiestukken en sleutelwerken), voortvloeiend uit de positionering,
- omschrijving van de individuele collectieplannen, concrete duiding van de desiderata en prioritair restauraties, voortvloeiend uit de positionering en de samenstelling van de onderscheiden kerncollecties ,
- omschrijving van de depotcollecties en eventuele kansen voor een afstootbeleid of langdurige (onderlinge) bruiklenen,
- matchen van vraag (desiderata) en aanbod (depot of afstoot) in functie van langdurige (onderlinge bruiklenen) of zelfs collectiewissels,
- afbakening van de depotcollectie ter beschikking voor het project Kunst en Mobiliteit,
- afspraken voor procedure voor (onderlinge en) occasionele bruiklenen van topstukken en sleutelwerken voor belangrijke kunsthistorische projecten (de kaderovereenkomst onderlinge bruiklenen),
- duiding van externe musea waarmee de kaderovereenkomst prioritair mee moet worden uitgebreid,
- omschrijving van aankoopprioriteiten vanuit resterende desiderata (na het vastleggen van de langdurige onderlinge bruiklenen).

Het spreekt voor zich dat dergelijk collectieplan permanent dient te worden opgevolgd en bijgestuurd in functie van nieuw gerealiseerde aankopen, schenkingen of legaten, nieuwe wetgeving, verschuivingen in het museumlandschap, bijgestuurde prioriteiten, ... De VKC wil dit ook in de komende beleidsperiode verder concretiseren.

Indicatoren:

- een vernieuwd overlegd collectieplan op het einde van de volgende beleidsperiode
- het aantal gerealiseerde onderlinge bruiklenen

Met welke partners?

- VKC-partnermusea

*OD 6.2 De VKC zorgt voor **verregaande conformiteit en informatie-uitwisseling** inzake het tentoonstellingsbeleid en het bruikleenverkeer.*

In de lopende beleidsperiode werden de bruikleencontracten van het KMSKA, het MSK en het Groeningemuseum op elkaar afgestemd. In de komende beleidsperiode willen we het instrument van **de conditie- en faciliteitenrapporten** ook sterker op elkaar afstemmen en de ingewonnen informatie over de faciliteiten met elkaar uitwisselen.

Op het VKC-directiecomité wordt er regelmatig informatie gedeeld over op til zijnde tentoonstellingsprojecten, al of niet door de partnermusea opgezet, al of niet binnen Vlaanderen. Het aantal projecten en de daarmee gepaard gaande bruiklenen worden evenwel niet op structurele basis gezamenlijk in beeld gebracht of gemonitord. We denken evenwel dat dit een goede werkwijze zou zijn om onze projecten nog beter op elkaar af te stemmen en onze internationale bruiklenen gezamenlijk strategischer in te zetten.

We streven in de nieuwe beleidsperiode daarom naar een **geautomatiseerde tentoonstellingskalender** (zie ook OD 4.1). Deze geautomatiseerde kalender dient zowel voor het inventariseren van alle tentoonstellingsplannen (intern als extern), relevant voor onze collecties of positionering, als het in kaart brengen van reeds besloten interne tentoonstellingen of externe partnerschappen. Deze kalender doet geen afbreuk van de autonomie van de partnermusea om tentoonstellingen op te zetten of partnerschappen aan te gaan.

Samen met deze geautomatiseerde tentoonstellingskalender wordt, op basis van de informatie in de collectiebeheerssystemen, ook een **geautomatiseerde bruikleenkalender** gerealiseerd. Deze bruikleenkalender moet het mogelijk maken op elk moment te zien welke bruiklenen lopende zijn of welke bruiklenen voor welke projecten werden gepland. Hiermee willen we tevens voldoen aan de vraag van Vlaanderen Internationaal en andere actoren (zie ook OD 4.1).

De gezamenlijke tentoonstelling- en bruikleenkalender kan er ook toe bijdragen dat het **kunsttransport** vanuit de partnermusea **en de inzet van koeriers** uit die musea **efficiënter** wordt ingezet.

De tentoonstelling- en bruikleenkalender moet er ook voor zorgen dat een strategische inzet van onze bruiklenen mogelijk wordt. Uitgaande bruiklenen zorgen ook voor de nodige vertrouwensbanden en de nodige welwillendheid om inkomende bruiklenen te realiseren. Deze vertrouwensbanden en welwillendheid kunnen worden aangewakkerd voor de drie partnermusea.

Indicatoren:

- Uniformiteit van de conditie- en faciliteitenrapporten
- Een gezamenlijke automatische tentoonstellingskalender
- Een gezamenlijke automatische bruikleenkalender

Met welke partners

- VKC-partnermusea
- Juridische diensten van de Vlaamse overheid en de steden Gent en Brugge

OD 6.3 De VKC onderzoekt de mogelijkheid tot de uitbreiding van de *shared liability-overeenkomst met andere musea met kunsthistorische collecties.*

In de voorbije periode bleek dat de kaderovereenkomst shared-liability tussen de VKC-partnermusea eerder naar de geest dan naar de letter wordt toegepast. De vernieuwde verzekeringsvoorwaarden binnen het KMSKA n.a.v. de verbouwing van het museum en de daarmee gepaard gaande 'diaspora' van de KMSKA-collectie is daar niet vreemd aan. Niettemin blijft shared liability een interessant model om de kosten verbonden aan onderlinge bruikleen tot een minimum te beperken.

Anderzijds werden in het nabije verleden herhaalde vragen naar een uitbreiding van de shared liability-overeenkomst gesteld. Men keek hiervoor in eerste instantie naar de Nederlandse musea (op vraag van de IVA Kunsten en Erfgoed) of naar het KMSKB te Brussel (verzuchting van de VKC). Van deze uitbreiding kwam vooralsnog niks in huis. Het KMSKB getrooste zich de moeite zelfs niet om op onze vragen te antwoorden. Een generieke overeenkomst met de voormalige Nederlandse Rijksmusea lijkt ons momenteel niet opportuun.

In de hele discussie werden evenwel de andere Vlaamse musea met kunsthistorische collecties vergeten. De eventuele toetreding van de Antwerpse musea Mayer Van den Bergh, het Rubenshuis en Plantin Moretus, het Sint-Janshospitaalmuseum Brugge en MuZee in Oostende (straks mogelijks ook museum M te Leuven) is misschien minstens even relevant voor de werking van de VKC-partnermusea.

Alvorens zich te richten op musea in Nederland of Brussel wil de VKC de condities in kaart brengen waaraan externe musea moeten voldoen willen ze toetreden tot de kaderovereenkomst. Een toetsing van deze voorwaarden aan de voornoemde Vlaamse musea lijkt ons aangewezen alvorens we onze focus richten op musea in Brussel of Nederland.

Indicatoren:

- Voorwaardennota voor toetreding tot de VKC-kaderovereenkomst shared liability.
- Het aantal musea toegetreden tot de VKC-kaderovereenkomst shared liability

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Juridische diensten van de Vlaamse overheid en de steden Gent en Brugge
- Musea met relevante collecties binnen en eventueel buiten Vlaanderen

OD 6.4 Het project Kunst en Mobiliteit wordt verankerd in de werking van de VKC.

Via het project Kunst en Mobiliteit werden initieel werken uit het depot van het KMSKA kosteloos voor langdurige bruikleen ter beschikking gesteld aan erkende musea in Vlaanderen. De kosten van transport en verzekering worden door de VKC gedragen. Het project werd gaandeweg bijgeschaafd. Naast de werken uit het depot van het KMSKA zijn nu ook werken uit de depots van het Groeningemuseum en het MSK voor langdurige bruikleen via het project beschikbaar. Ook de maximale verzekeringswaarde werd losgelaten, evenwel in ruil voor een verhoudingsgewijze bijdrage van de bruikleennemer in verzekerings- en transportkosten.

Op de projectmiddelen die de VKC hiervoor kreeg toegekend van de Vlaamse overheid (IVA Kunsten en Erfgoed) is er een saldo van 30.000 euro, verdeeld over 10.000 euro voor uitgaande en 20.000 euro voor terugkerende bruiklenen. Gezien de bruikleenbewegingen in het kader van dit project in de voorbije maanden moeten deze bedragen volstaan om in de komende beleidsperiode het langdurige bruikleenproject te kunnen blijven continueren. Mogelijks wordt een beperkt budget hiervan aangewend voor een vernieuwde promotiecampagne.

Voor het eind van de beleidsperiode komt er een eindevaluatie.

Indicatoren:

- Het aantal uitgaande bruiklenen in kader van het project Kunst en Mobiliteit.
- Promotiemiddelen voor het project Kunst en Mobiliteit.
- Evaluatienota.

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Erkende musea in Vlaanderen

*OD 6.5 De VKC verzorgt samen met haar partnermusea tijdens de beleidsperiode één belangrijke **gezamenlijke transcontinentale tentoonstelling**. In de periode 2014-2018 is dat 'The power of images', een project over het spanningsveld tussen idolatrie en iconoclasme.*

De gezamenlijke VKC-musea willen in de komende beleidsperiode één gezamenlijke tentoonstelling opzetten die ook andere continenten kan aandoen. Hiermee zetten we niet alleen onze collectie in de picture, maar etaleren we ook onze gezamenlijke kunsthistorische knowhow en ons internationale netwerk.

In overleg met de drie VKC-partnermusea werd gekozen om in 2016 een tentoonstelling op te zetten met als werktitel 'The power of images', een project over het spanningsveld tussen idolatrie en iconoclasme.

De tentoonstelling is gebaseerd op twee standaardwerken van David Freedberg, professor aan het Department of Art History and Archaeology aan de Columbia Universiteit in New York, met 'Iconoclasts and their Motives' uit 1984 en 'The Power of Images: Studies in the History and Theory of Response' uit 1989. Ook professor Koenraad Jonckheere van de Vakgroep Kunst-, Muziek- en Theaterwetenschappen van de Universiteit Gent is intens bij het opzet betrokken. In de voorbereiding zullen ook andere internationale specialisten de hoofden bij elkaar steken om verschillende momenten van Idolatrie en het Iconoclasme dat daarop volgde in de geschiedenis van Europa te belichten en in beeld te brengen.

Mogelijk vinden de tentoonstellingen in 2016 plaats in Brussel (Bozar), in Toronto (Royal Ontario Museum) of New York (the Brooklyn Museum of Art). We zullen ook onderzoeken of de tentoonstelling ook in Abu Dabi of Dubai zou kunnen plaatsvinden.

Er werd gekozen voor 2016 omdat dit 450 jaar na de start van de Beeldenstorm in West-Vlaanderen is.

Indicatoren:

- Tentoonstelling
- Tentoonstellingscatalogus
- Aantal plaatsen waar de tentoonstelling wordt getoond

Met welke partners?

- Verschillende kunsthistorische onderzoekers in de wereld, met in het bijzonder professoren David Freedberg en Koenraad Jonckheere
- Bozar in Brussel en tentoonstellingslocaties in de VS of Canada en in één van de Arabische landen.

*OD 6.6 De VKC volgt het **Vlaamse en internationale beleid op het vlak van collectiemobiliteit** op de voet en probeert haar inzichten in dat beleid binnen te brengen. De VKC en haar partnermusea vormen een kennisknooppunt en aanspreekpunt rond collectiemobiliteit.*

De VKC en haar partnermusea bouwden een stevige knowhow op rond de mobiliteit van kunsthistorische collecties. Personeelsleden van de VKC-partnermusea als van de VKC-coördinatie zijn op de hoogte van internationale theorieën op het vlak van collectiemobiliteit, en de juridische en verzekeringsthematieken die daarbij spelen.

De VKC en haar partnermusea blijven ook in de komende legislatuur het Vlaamse en internationale beleid op het vlak van collectiemobiliteit op de voet volgen en zullen op gepaste tijden proberen hun inzichten in dat beleid in te brengen. Op Vlaams niveau blijven de ontwikkelingen over een eventuele staatswaarborg en bijhorend indemniteitsdecreet uitermate belangrijk voor de VKC-partnermusea.

De VKC en haar partnermusea stellen hun knowhow ook ter beschikking aan andere erfgoedbewaarders en vormen een heus aanspreekpunt voor vragen betreffende de collectiemobiliteit. O.m. via haar halfjaarlijkse nieuwsbrieven zal hierover worden bericht (zie o.m. OD 5.5).

De VKC stelt zich tevens ter beschikking om met FARO, de IVA Kunsten en Erfgoed en andere overheden na te denken over het te voeren beleid aangaande collectiemobiliteit.

Indicatoren:

- Aantal nationale en internationale ontmoetingen over collectiemobiliteit, bijgewoond door personeelsleden van de VKC-coördinatiecel
- Aantal berichten over collectiemobiliteit in de VKC-nieuwsbrieven

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Internationale netwerken rond collectiemobiliteit
- FARO, de IVA Kunsten en Erfgoed, ...

SD 7 De VKC wil de principes van goed bestuur en cultural governance hanteren.

Ook de cultuursector beseft dat goed bestuur geen luxe maar een noodzaak is. De toenemende professionalisering en verzakelijking in de Vlaamse cultuursector en de vraag van de overheid naar meer transparantie en ondernemerschap versterken het belang van correcte en efficiënte bestuursprincipes. Ook de Vlaamse Kunstcollectie wil zich in deze beweging inschrijven. De principes werden genoegzaam geduid, o.m. in 'Goed bestuur voor cultuur, corporate governance voor de cultuursector' van Annick Schramme, Joke Schrauwen en Charlotte Rommens.

In de cultural governance die de VKC voorstaat, staan de culturele resultaten en de maatschappelijke oriëntatie centraal, evenals de internationale, de kunsthistorische en de kunstwetenschappelijke invalshoeken. Dit alles steeds met respect voor alle interne (in eerste instantie de partnermusea, het VKC-personeel en de bestuursorganen) en externe stakeholders (de overheden, de andere musea met kunsthistorische collecties in binnen- en buitenland, de kunsthistorische onderzoeksinstituten en universitaire centra, het brede publiek). De VKC wil strategisch werken (getuige daarvan dit beleidsplan) binnen een ethisch, juridisch correct en financieel gezond kader.

OD 7.1 VKC herzielt haar structuur en statuten in functie van een efficiëntere taakafbakening van de bestuursorganen, het installeren van een evenwichtig systeem van checks and balances, een transparante werking en een vlotte doorstroming van de informatie, alsook een grotere betrokkenheid van de interne en externe partners.

De VKC, als samenwerkingsverband van drie overheden, de steden Gent en Brugge en de Vlaamse overheid, kent geen evidente ontstaansgeschiedenis. De belangen van deze drie 'inrichtende machten' werden stevig in de structuren verankerd. En volledig in de tijdsgeest leidde dat tot een waterhoofd van bestuursorganen.

De VKC wil in de komende beleidsperiode haar structuur evalueren, bijsturen en vooral efficiënter maken.

De betrokkenheid van de leden van de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur dient te worden verhoogd. Er dient te worden afgewogen of de raad van bestuur en het directiecomité niet in belangrijke mate kunnen samenvloeien. In elk geval dienen de statuten en structuren toe te laten dat de medewerkers van de musea intenser worden betrokken bij het opzet van de VKC en dat het zakelijk beheer van kunsthistorische onderzoekscentra gerelateerd aan de partnermusea mogelijk gemaakt wordt. Ook externe partners en stakeholders dienen vlotter te worden betrokken dan vandaag het geval is.

In dit alles is de transparantie van de werking en de vlotte doorstroming van de informatie ongetwijfeld essentieel. We onderzoeken in welke mate dit kan worden geautomatiseerd via een soort van VKC-intranet.

Indicatoren:

- Vernieuwde structuur en bestuursorganen met duidelijke rollen en bevoegdheden
- Nieuwe statuten
- Geautomatiseerde informatiedoorstroming (een VKC-intranet)
- Verslagen van de verschillende bestuursorganen

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Leden van RVB en AV
- De inrichtende overheden
- Externe partners

OD 7.2 De VKC organiseert *werk- en collegagroepen* die regelmatig samenkomen.

Zie ook OD 1.9, OD 2.11, OD 3.1, OD 3.2, OD 5.4

Uit de voorbereiding van dit beleidsplan, via het organiseren van bilaterale gesprekken en focusgroepen, bleek dat de nood aan informatie- en expertise-uitwisseling bij het personeel van de interne en externe partnermusea zeer groot is. Ook de vooropgestelde samenwerking met CAHF en Lukas, art in Flanders, noopt tot intens overleg.

De VKC zal dan ook, intenser dan voorheen, werk- en collegagroepen organiseren die deze informatie- en expertise-uitwisseling moeten mogelijk maken. In prioritaire orde zal dit gebeuren gerelateerd aan de doelstellingen van dit beleidsplan. In secundaire orde kan dat ook ad hoc worden opgezet.

Zo denken we aan:

- redactiegroepen voor de clusterwebsites (OD 2.2 en OD 2.3), de nieuwe koepelwebsite (OD 2.1) en de nieuwsbrieven van de VKC (OD 2.10, OD 3.10, OD 5.5);
- een technische collegagroep voor de realisatie en de opvolging van een efficiënt en duurzaam data-ecosysteem (OD 1.1), datahub (OD 1.2), centrale beeldbank (OD 1.3), de voorbereiding van het semantisch web (OD 3.3);
- een collegagroep collectieregistratie en standaarden voor de inzet van de internationaal aanvaarde standaarden (OD 1.4), afspraken over dataverrijking (OD 1.5) en crowdsourcing (OD 2.9), historiografie en attributie van de data (OD 1.6), de verzameling van materiaaltechnische beelden (OD 3.6);
- een juridische/strategische werkgroep in functie van een overlegd en gelaagd licentiesysteem (OD 1.8), de toetreding tot externe portalen (OD 2.5), de participatie aan tal van overlegstructuren (OD 2.6, SD 5),
- een werkgroep rond publieksbemiddeling
- een werkgroep rond de voorbereiding en opvolging van de jaarlijkse summerschool (OD 3.9)
- een collegagroep eigentijds museumbeleid (SD 5)
- een collegagroep collectiemobiliteit (SD6)

Indicatoren:

- De verslagen van deze werkgroepen en collegagroepen
- De overeengekomen afsprakennota's (zie ook 1.9)
- Een gemeenschappelijk catalogiseringshandboek (zie ook 1.9)

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Andere externe partners die bij de doelstellingen en acties van de VKC betrokken zijn

OD 7.3 De VKC blijft zoeken naar *alternatieve financieringskanalen en mogelijkheden voor publiek-private samenwerking*. Het doet dit vanuit de doelstellingen opgenomen in dit beleidsplan en de kernbesognes van haar partnermusea.

De partnermusea van de VKC zijn publieke instellingen, de VKC zelf, kan, gezien haar inrichtende machten, eveneens als een semipublieke organisatie worden geduid.

De verminderde financiële slagkracht van de verschillende overheden en inrichtende machten leidt tot een beperkte operationele slagkracht van de VKC en weinig perspectief op nochtans logische groeibewegingen.

De VKC probeert dan ook, vertrekkend vanuit de besognes van de partnermusea en de doelstellingen van dit beleidsplan, alternatieve financieringskanalen aan te spreken. In het recente verleden probeerde de VKC met een aantal relevante partners in te schrijven op de middenstromen van IWT

(voor het project Dyptech) en de Europese commissie (voor het project ARTEBook). Vanuit diezelfde besogne volgen we ook de evoluties van het Joint Program Initiative Cultural Heritage and Global Change op de voet. Ook de private financieringstromen van allerlei stichtingen en fondsen (Koning Boudewijnsstichting, the Getty Foundation, ...) worden in het oog gehouden.

Binnen de projecten Dyptech en ARTEBook nam de VKC de trekkersrol op zich in de zoektocht naar alternatieve financiering en de dossieropbouw die daarmee gepaard gaat. We mochten evenwel ondervinden dat dergelijke inspanning bovenproportioneel is en geenszins bijdraagt tot verhoogde slaagkansen voor de opgemaakte dossiers. In de toekomst wil de VKC zich wel als partner van dergelijke projecten inschrijven, het trekkerschap van dergelijke zwaarwichtige dossiers is, gezien de zeer kleine coördinatiecél van de VKC, geen optie meer.

Anderzijds blijft de VKC uitkijken naar vormen van publiek-private samenwerking, bij voorkeur met actoren uit de culturele industrieën, waarbij de collectie centraal staat en ook de partnermusea kunnen meegenieten van de winstpunten. Deze winstpunten kunnen financieel van aard zijn, maar ook betrekking hebben op een verbeterde toegankelijkheid van de collectie, het bereik van nieuwe doelgroepen, ... De vernieuwde datahub en beeldbank (zie OD 1.1 t.e.m 1.3) het openstellen van deze datahub en beeldbank voor herverbruik in een gelaagd licentiemodel biedt daar kansen toe.

Sowieso is de VKC aangewezen op de samenwerking met private spelers voor tal van haar doelstellingen, niet in het minst de geautomatiseerde ontsluiting van haar digitale collecties. We zoeken hierbij steeds naar de beste voorwaarden, niet alleen financieel, maar ook inhoudelijk.

Met welke partners?

- VKC-partnermusea
- Diverse overheden
- Private fondsen en stichtingen
- Private actoren met een cultuur-industrieel profiel

*OD 7.4 De VKC kan, indien gewenst, **een zakelijke back-office zijn voor gespecialiseerde onderzoekscentra** die het profiel van de VKC als **Kunsthistorisch Documentatiecentrum** versterken*

Deze doelstelling sluit in belangrijke mate aan bij OD 3.4

In OD 3.4 beschreven we dat de VKC de deur wil openzetten om ook voor andere onderzoekscentra dan het Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden een zakelijke back-up te verzorgen. Zo is het niet ondenkbaar dat de gezamenlijke onderzoeks- en documentatie-inspanningen van verschillende actoren rond het oeuvre en het leven van James Ensor, en het *Gents Studie- en documentatiecentrum voor de kunst van de 19de en begin 20ste eeuw* uiteindelijk zakelijk zullen worden aangestuurd door de VKC.

Om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de IVA zoals geduid in OD 3.4 stelt de VKC volgende bestuurlijke principes voorop:

- De verschillende VKC-bestuursorganen moeten hun formele goedkeuring uitspreken over de strategische visie van elk onderzoekscentrum dat zijn zakelijk beheer via de VKC wil laten waarnemen. Dit gebeurt in elk geval n.a.v. het afsluiten van de formele overeenkomst met de mecenas of ondersteunende overheid (zie OD 3.4) en daarna minstens om de 5 jaar.
- De mecenas of ondersteunende overheid is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur van de VKC.
- Jaarlijks moeten de onderzoekscentra hun inhoudelijke werking toelichten aan de verschillende bestuursorganen van de VKC.

- De inhoudelijke werking dient te worden begeleid door een internationaal samengesteld wetenschappelijk begeleidingscomité.
- Jaarlijks wordt per onderzoekscentrum een zakelijke afrekening gemaakt. De verschillende bestuursorganen van de VKC moeten hun goedkeuring hieraan verlenen.
- Per onderzoekscentrum opent de VKC een afzonderlijke bedrijfsrekening.

De VKC wil zijn statuten aanpassen zodat:

- het verzorgen van het zakelijk beheer van dergelijke onderzoekscentra impliciet als doel in de statuten wordt ingeschreven, én ...
- de principes van goed bestuur en cultural governance, zoals hierboven beschreven, zowel ten aanzien van de eigen bestuursorganen als ten aanzien van de financierende overheden en mecenasen kunnen worden bewezen.

Indicatoren:

- Gewijzigde statuten
- Samenstelling van de VKC-bestuursorganen
- Verslagen van de verschillende VKC-bestuursorganen
- Jaarlijkse afrekening van deze onderzoekscentra
- Formele overeenkomsten met financierende overheden of mecenasen
- De verslagen van de wetenschappelijke begeleidingscomités
- VKC-bedrijfsrekeningen voor elk onderzoekscentrum

Met welke partners?

- Onderzoekscentra relevant voor de collecties van de VKC
- Financierende overheden of mecenasen
- Extern boekhoudkantoor